

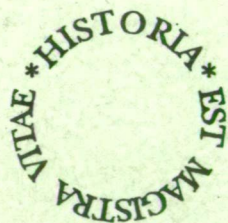
56 751

Az.

56 751

a NYELVELŐ 3.
melléklete

LUDOVICUS

MCMXCII

SZEGEDI IFJÚSÁGI HÁZ,
1992. ÁPRILIS 7. 19⁰⁰ – ŐSBEMUTATÓ!

LUDOVICUS

– ideális nemzettörténeti dráma 2 részben –

Írta:
GYŐREI ZSOLT
és
SCHLACHTOVSZKY CSABA

SZEREPLŐK:

NAGY LAJOS király	SCHLACHTOVSZKY CSABA
ERZSÉBET, Lajos felesége	KONDACS KLÁRA
MÁRIA, Lajos leánya	PUSKÁS ÉVA
ZSIGMOND, Mária férje	KOPÁR LILLA
KÁROLY, Lajos külhoni rokona	RÁFI DÉNES
BOGUMIL, bíboros	GYŐREI ZSOLT
GARA MIKLÓS, nádor	LUKÁCS TAMÁS
BOGYISZLÓ, főkamrás	SZABADOS GYÖRGY
EFRÉM, szerep	SÁRI LÁSZLÓ
SIRATÓASSZONYOK	GÁSPÁR ANNAMÁRIA
	FRÁTER VERONIKA

történik 1382-ben

Első felvonás

Első szín

(Hálószoza. Lajos bent fekszik az ágyán.)

- Lajos: Ki hitte volna? Uralkodásomhoz a diadalmas hadjáratok egész sora fűződik. Ezekkel s az ország belső rendjének, jólétének, művelődésének fokozásával Magyarországot keleti nagyhatalommá tettem. Mindjárt uralkodásomnak elején meggyilkolt öcsémnek, Endrének megbosszulására két ízben is hadat vezettem Nápoly ellen – 1347 és 1350 –, s azt két ízben el is foglaltam. Ha kannibál volnék, mennyi nápolyit ehettem volna! Dalmácia birtokáért három hadjáratban harcoltam az akkori világ legnagyobb hatalma, Velence ellen. Ha kannibál volnék, mennyi velenceit ehettem volna! Meghódolásra kényszerítettem Szerbiát, Boszniát és a havasalföldi vajdát is a magyar fennhatóság elismerésére készítettem. Elfoglaltam Bodont, megalapítottam a bolgár bánságot. Legfőképpen pedig harcoltam a bogumilok, azaz a bolgár eredetű középkori szláv eretnek szekta tagjai ellen. És mi volt díjam?
- Bogviszló: (be) Szólitott felséged?
- Lajos: Hálátlan nemzet, te! Bitang utókor, te!
- Bogviszló: Én nem vagyok bitang utókor!
- Lajos: És mit kapok cserébe tőled, korcs nemzedék? Mivel hálálsz meg, elfajult ország, hogy nagy birodalomná tettelek?
- Bogviszló: Én nem vagyok nagy birodalom!
- Lajos: Rút föld, te! Hányszor tágitottam határaidat messze tengerekig! Hány csatát víttam érted! Ha rólad volt szó, nem ismertem fáradságot – olyan voltam szolgálatodban, mint a legacélosabb késpenge: nem ismertem beletörődést! És mivel jutalmazol? Most, mikor végre nyugodt lábbal tapodhatnak hegyed-völgyeden, mit kapok?
- Bogviszló: Tessék tapodni nyugodtan, ha ezen múlik. Csak olyan homályosan tetszik fogalmazni!
- Lajos: Hányszor tűztem ki rád lobogóim!
- Bogviszló: Hagyjuk ezt! Tessék tapodni, aztán hadd menjek aludni!
- Lajos: Hálátlan magyar nemzet!
- Bogviszló: Én lengyel vagyok.
- Lajos: Takarodj! Hadd lobbanjon utolsókat életem mécsé! Legalább a halálom legyen királyi, ha már olyan cudarul éltem.
- Bogviszló: Fenséges asszonyom! Fenséges asszonyom! (kírohan)
- Lajos: Ez a Bogviszló tiszta hülye. Évek óta szórakozom vele, de nem tudom megunni. Viccből neveztem ki főkamrásnak is. Most jön a feleségem, Erzsébet. Az a főhülye. Tizenöt éve az a rögeszméje, hogy haldoklom. Régen néha komolyan megrémített a bárgyúságaival, de miután már vagy ezer utolsó éjszakámat áztatta ronggyá a könnyeivel, míg nem volt hajlandó elengedni a kezemet, már csak röhögök az egészen. A baj csak az, hogy utálok hanyatt feküdni összekulcsolt kézzel a hasamon, utálok a siratóasszonyok hangos hüppögését, és az utolsó szavaimat. És utálok minden bogumilt, de legfőképpen Bogumilt, aki mellel nem is bogumil, legalábbis nálam nem bogumilabb.
- Erzsébet: (be) Jaj, rosszul vagy, igazán rosszul vagy?
- Lajos: Borzalmasan. Azt hiszem, ez a vég. Isten hozott, Erzsébet.
- Erzsébet: Jaj, jaj. Hát tényleg meg kell halnod?
- Lajos: Eleget vártál.
- Erzsébet: Látod, azok a kókler orvosok meg azt mondták, semmi bajod. Milyen jó, hogy nem hallgattál rájuk.
- Lajos: Képzeld: csak feküdnék itt felravatalozatlan, pihengetnék, lakomáznék, mifene.
- Erzsébet: Ó, bár én halnék meg tehelyetted!
- Lajos: Legalább te ne gondoldj most erre.
- Erzsébet: De igenis gondolok!
- Lajos: Akkor gondoldj rá erősen! Koncentrálj!
- Erzsébet: Ne hagyj itt, Lajos!
- Lajos: Hát hol? Jaj, érzem, közel a halál. Ah, igen! Mint ernyednek el zsibbadó tagjaim, mint homályosul drága képed, mint távolodnak tőlem a világ dolgai, és lassan-lassan minden feketeségbe fordul! Legalább ma hadd haljak meg siratóasszonyok nélkül!
- Erzsébet: Szó sem lehet róla!
- Lajos: Csak ma! Holnap lehet, meg holnapután is, egész életemben, csak ma ne! Hadd legyen ez

az utolsó kívánságom!

Erzsébet: Ne akarj visszaélni a szeretetemmel! Megint jössz a végeérhetetlen utolsó kívánságaiddal! Aztán ne kulcsoljuk össze a kezedet sem, aztán... az ám, hol a rézpénz, amit a nyelvedre tettem? Megint lenyelted?

Lajos: Naná! A siratóasszonyoknak adtam!

Erzsébet: Ne viccelődj. Tudom, hogy lenyelted.

Lajos: Miért, mit csináltam volna vele? Lassan a kincstárnok átköltözhetne a számba, őrizni a hasam.

Erzsébet: Hát bűn, hogy nem sajnálom rád a pénzt? Nézd meg ezeket a gyertyákat! A legkiválóbb minőségű, illatos halotti gyertyák tiszta viaszból! Minden éjjel négy elfogy! Miért nem fújod el, mielőtt leégnek?

Lajos: Mert nekem nem fáj, ha a lábujjamra csöpög a forró viasz!

Erzsébet: No persze, a leprád!

Lajos: No persze.

Erzsébet: Nem vezett el újabb lábujjad?

Lajos: Nem. Megvan mind a nyolc.

Erzsébet: Szörnyű fajtája ez a leprának. Már rég potyogniuk kéne. Nem gondolod, hogy megelőzésből...

Lajos: Nem. Két lábujjamat lemetélted. Ezt sose bocsátom meg neked.

Erzsébet: Megakadályoztam a fertőzés terjedését.

Lajos: Persze. Szörnyű lett volna, ha arra a két lábujjamra is áterjed a fertőzés.

Erzsébet: Legalább bebizonyosodott, hogy leprás vagy. Különben múlt éjjel Bogyiszlóról is kiderült.

Lajos: Hát ezért sántított.

Erzsébet: Bizony. Borzasztó ez a lepra.

Lajos: Figyelj: nem lehetne egy este, hogy ne haljak meg? Emlékszel, amikor fiatal házások voltunk, volt olyan egy csomósor, hogy nem haltam meg! Nem maradhatnék holnap estig életben? Ne gyere nekem a kényszerképzeteiddel. Nagyon jól tudod, hogy már akkoriban is beteg voltál, csak nem értem rá veled foglalkozni, mert szegény apád haldoklott.

Lajos: Végül örök zaklatásaid elől az örök nyugalomba menekült.

Erzsébet: Késő van. Lássunk hozzá a dolog érdemi részéhez.

Lajos: De ma nincs kedvem.

Erzsébet: Mindig ez a nyafogás. Gyerünk!

Lajos: Na jó. „Jaj istenem, meghalok, Úristen, rögtön elszáll belőlem a lélek!”

Erzsébet: „Ne halj meg, Lajos!”

Lajos: Jó.

Erzsébet: Nem ez jön! Ennyit nem bírsz megtenni értem! Ezt a pár mondatot tanulnád meg!

Lajos: Az én egészségi állapotomban?

Erzsébet: Nem kérek az ócska kifogásaidból. Nem-akarásnak nem-nyögés a vége. Tessék nyögni!

Lajos: Muszáj?

Erzsébet: Muszáj, igen. Kezdjük előről!

Lajos: Essünk túl rajta. „Jaj istenem, meghalok, Úristen, rögtön elszáll belőlem a lélek!”

Erzsébet: „Ne halj meg, Lajos!”

Lajos: „De, nincs mit tenni. A halál fagyos keze markolássza a szívemet.” De ez olyan hülyeség. Hogy lehet a szívét markolászni valakinek?

Erzsébet: A folytonos vitáid helyett inkább mondd el rendesen. Legalább a haláloed legyen királyi, ha már olyan cudarul éltél!

Lajos: Jaj, nincs időm végigmondani, szólít a vég. És még így is a végig mondtam.

Erzsébet: Ne hülyéskedj! Legalább onnan mondd, hogy: „Királynője országomnak és szívemnek, Te gyönyörű kezeidbe helyezem birodalmam sorsát, igazgasd bölcs belátásod szerint!”, legalább ezt!

Lajos: Nem, nem, nincs időm, meg kell halnom.

Erzsébet: Nem, addig nem halsz meg, amíg el nem mondd!

Lajos: De meghalok! De még hogy meghalok! Mint a pinty, úgy meghalok! Az Isten nem támaszt fel! Legfeljebb egy vánkos, és az is csak a fejemet!

Erzsébet: Nem lehetsz ilyen aljas!

Lajos: De! Ilyen aljas leszek! És hallgasd, mik az utolsó szavaim: Nem akarok siratóasszonyokat! Nem akarok siratóasszonyokat! Nem aka...

Erzsébet: Hát ezt nem! Ezt nem csinálhatod meg velem! Jöjjenek a siratóasszonyok!

Siratók: (be) Meghalt népünk nagy királya
 Bőgni gyűlünk mink köréje
 Kínunknak kövér karéja
 Gyomorunk ki ne kerülje

Meghalt népünk nagy királya
 Eltakarja vénkor éje
 És enyészet maskarája
 Nem fekszik a macska rája

Lajos: Igazán ne! Hagyjuk ezt!
 Erzsébet: Elmondod az utolsó szavaidat?
 Lajos: Akkor elküldöd őket?
 Erzsébet: Csak úgy kérdeztem. Itt kell lenniük, hisz halálos beteg vagy.
 Lajos: Miért fáj neked, hogy nem vagyok az?
 Erzsébet: Nem bírom elviselni, mikor olyasmiről beszéltek a kerge orvosaiddal együtt, amihez nem értetek. Talán nem megmondtam, hogy halálos beteg vagy? És most nem itt fekszel a halálos ágyadon?

Lajos: Én csak nem szerettem ezt az éneket, annyi az egész.
 Siratók: Tudunk másikat is!
 Ünnepeljük most királynénk
 Özvegyen is szép királynénk
 Királynál is szebb királynénk
 Bölcsőbb nincsen senki -rálynénk

Erzsébet: Álljatok meg! Lajos, mi van veled? Miért hörögsz ilyen közönségesen?
 Lajos: Erzsébet, gyere ide!
 Erzsébet: Itt vagyok.
 Lajos: Gyenge a hangom. Hajolj egészen közel, hogy halld, amit mondok.
 Erzsébet: Egészen közel hajoltam. Mondjad!
 Lajos: (egészen halkan) Menj távolabb!
 Erzsébet: Értem. Kívánságod szerint cselekszem.
 Lajos: Jó. Erzsébet!
 Erzsébet: Igen?
 Lajos: Miért nem mosol gyakrabban haját?
 Erzsébet: Elég gyakran mosok.
 Lajos: Most ne viccelődj! Erzsébet!
 Erzsébet: Igen, Lajos?
 Lajos: Kettesben akarok veled maradni.
 Erzsébet: Most nem lehet, Lajos. Bent vannak a siratóasszonyok.
 Lajos: Hát küldd ki őket.
 Erzsébet: Menjetek ki! (siratóasszonyok el)
 Lajos: Meghalok, Erzsébet.
 Erzsébet: Hívom a...
 Lajos: Nem hívod. Ez már nem a főpróba, ez már az előadás.
 Erzsébet: Hogyan?
 Lajos: Nem vagy járatos színházi szakkifejezésekben. Tudod egyáltalán, mi az a retardáció?
 Erzsébet: Nem. Micsoda?
 Lajos: Mindegy. Szerettelek, Erzsébet. Remélem, az Ég még ezt is megbocsátja nekem.
 Erzsébet: Hogy szeretted?
 Lajos: Hogy hazudtam.
 Erzsébet: Mit hazudtál? Hallod? Mit hazudtál? Lajos, válaszolj! Válaszolj, Lajos!
 Lajos: Nem.
 Erzsébet: Miért nem? Miért nem? Jaj! Hol a siratóasszonyok? És az udvar? Gyorsan! (el)
 Lajos: Ettől tartottam. Most idecsődíti az udvart. Hogy mennyi hülyéből áll ez az udvar! A Bogviszló, ez csak az egyik. Erzsébet csak egy másik, bár ő kivételes példány. De ezek így együtt, na az már valami. Bogumilt meg egyenesen utálok. Jó, tudom, hogy nem bogumil, de ha bogumil volna, akkor sem utálhatnám jobban. Na mindegy. Megkísérlek aludni egy szemhunyásnyit, míg magam vagyok.

Második szín
(Be Mária, Zsigmond, Erzsébet, Gara, Bogumil, Bogyzsló
és a siratóasszonyok)

Erzsébet: Meghalt! Most már igazán! Ne fojtsátok vissza többé könnyeiteket! Nem kell aggódón, lélegzetviasszafojtva lopakodni a haldokló ágyához, és éveken át szembenézni a minden pillanatban lesújtani kész, hirtelen halállal! Túl vagyunk a legrosszabbon: az időtlen várakozáson! Üvöltsetek!

Udvar: Áááááááá!

Erzsébet: Sirjatok, siratóasszonyok! Az ő füle örökre betapasztatott a sötétség agyagával! Jajveszékeltetek!

Siratók: Ha már heverészed ágyad,
Halál leve részed - áldjad! *(a jelenet alatt végig)*

Gara: De ez most az igazi, Erzsébet? Mert félre ne értsd, imádom ezeket az éjszakai ünnepségeket nap mint nap, meg kedélyes itt botorkálni a vaksötétben...

Udvar: *(helyesl)* Igen, nagyon kellemes. Meghitt. A nádornak megint igaza van. Bizony nagyon kedélyes. Én is majdnem elestem.

Gara: Menjünk aludni, ahogy két órája terveztük.

Zsigmond: Feleség néni, vigyél aludni!

Mária: Viszlek, Zsigmike, csak légy egy kis türelemmel! Egyszer mindenkinek meg kell halnia.

Bogumil: Hát hogy egyszer, az még rendben is volna. Ó, Ludovicus, nem zavar, hogy itt minden éjjel randalírozunk?

Lajos: Te csak ne szólj hozzám! Ha van valaki, akit utálok az udvarban, hát te vagy az egyik.

Erzsébet: Hát halott! Ne beszéljess vele!

Bogumil: Hát é! Itt beszélgetek vele!

Erzsébet: Ne beszéljess vele, azt mondtam! Meghalt az én Lajosom! Ugye, Lajos?

Lajos: Számít bármit is a véleményem?

Erzsébet: Csak a kételkedők miatt.

Zsigmond: Jaj, feleség néni, úgy unatkozom!

Mária: Zsigmike, maradj csöndben egy kicsit! Megígérem, hogy én is csöndben leszek a te apád temetésén.

Lajos: Igen, meghaltam.

Erzsébet: Tessék! Mit mondtam?

Gara: Ezt ő mondta.

Bogyzsló: Akkor ez most interregnum? Felírhatom?

Erzsébet: Igen. Akkor most üvöltsetek szívetek mélyéből!

Udvar: Áááááááá!

Bogumil: De akkor miért beszélsz?

Lajos: Folyton kérdeznek.

Erzsébet: Istenem, meghalt! Valaki kulcsolja össze a kezét! *(mindenki összekulcsolja a saját kezét)* A halott kezét!

Gara: Nekem csak élő kezem van.

Bogumil: Bogyzsló a leprás.

Bogyzsló: Tényleg leprás vagyok?

Bogumil: Valami oka csak van, hogy Erzsébet levágta a lábujjaidat.

Erzsébet: Szegény halottnak még a kezeit is magának kell összekulcsolnia! Micsoda udvar ez!

Gara: Nekem elég ebből! Most valaki mondja meg, hogy meghalt-e vagy nem!

Bogumil: Én nem haltam meg.

Erzsébet: Én sem haltam meg.

Lajos: Én meghaltam.

Mária: Én nem haltam meg, de ismerek valakit, aki meghalt.

Zsigmond: Én is meghaltam!

Mária: De ő hazudik.

Gara: Haha! Nagyon viccesek vagytok így együtt!

Udvar: Igen. Ehhez nem fér kétség. Fején találta a szöveget. Eszes a nádor.

Gara: Miután ilyen boldogok vagyunk, valaki azt is megmondhatná, hogy Lajos meghalt-e!

Lajos: Meghaltam.

Bogumil: Biztos?

Lajos: Úgy éljek.

Erzsébet: Igen! Biztos!

Bogumil: De ha tényleg meghalt, akkor ez az utolsó éjszakai virrcsaft!
 Erzsébet: Igen!
 Gara: Akkor éjjel alvás lesz!
 Erzsébet: Igen!
 Lajos: Ordítózás nélkül!
 Erzsébet: Igen!
 Mária: Eltemetjük!
 Erzsébet: Igen!
 Bogyiszló: Lehet egyszerre valaki asztmás és leprás?
 Erzsébet: Igen!
 Udvar: *(Lajos köré gyűlik)* Igen, tényleg. Most ahogy így megnézem...
 Gara: Hideg a keze.
 Bogyiszló: Üveges a tekintete.
 Bogumil: Be van rekedve.
 Zsigmond: Én is halott vagyok!
 Mária: De ő hazudik.
 Lajos: De én nem.
 Erzsébet: Meghalt igazán! Üvöltsetek!
 Udvar: Áááááááááá!
 Lajos: Bogumil, egy pillanatra! Nézd, én jobban már úgysem foglak utálni sem téged, sem pedig az udvart. Akkor meg miért kínoztok feleslegesen, mondd? Nem mennétek át üvölni a másik szobába?
 Bogumil: Megtehetjük, igen. *(az udvarhoz)* Miért nem megyünk át a szomszéd szobába?
 Udvar: *(helyese!)* Persze. Hogyne. Gyerünk. Igaz.
 Erzsébet: Dehát itt a halott!
 Bogumil: Az nem szalad el! *(udvar röhögve-üvöltve ki)*
 Lajos: Hé! A siratóasszonyokat is vigyék! Eh!
 Siratók: Könnyünk ömöl patakostól,
 Mén hág ha rád cstakostól,
 És gyomrodba pata kostol.
 Lajos: Hogy micsoda?
 Siratók: Akit ló tiport agyon, annak ezt danoljuk. Annak meg, akinek a fejire a szélvihar rásodott a kastély tetejéről egy olyan embernyi szegletkövet, eztet szoktuk:
 Miért is dúlt sirokkó?
 Rád pottyant egy sarokkő,
 Ezért, hogy így sírok, ó.
 Lajos: Már-már több ez, mint érdekes. Illetve más. Na fogják a rézpénzüket, aztán jóéjszakát!
 Siratók: Köszönjük alázattal. Jóccakát! *(el)*
 Lajos: Csak aztán Erzsébetnek fülébe ne jusson, hogy nekem nem jut a fülembe. Rosszul esne neki. Kimentek. Végre magam maradok egy kicsinyt. Nagyon kell ez a kis alvás a holnapi tortúrák előtt. Mindig attól félek, hogy egyszer tényleg meghalok, és nem lesz, aki odaadja a rézpénzt a siratóasszonyoknak, márpedig akkor hajnalig itt kedélyeskednek. Nincs az a kém, akit jobban megfizetnének a hallgatásáért. Nem is tudom, miért utálok őket annyira. Talán bogumilok titkon. Erre az ötletre alszom egyet. *(elfújja a gyertyát)*

Harmadik szín

(Végig töksötét. Be Károly bizonytalanul)

Károly: Elnézést a kései zavarásért. Azt hiszem, rossz helyen járok.
 Lajos: Hát nem a legjobb hely, az szent.
 Károly: Azt hiszem, eltévedtem.
 Lajos: Igen, ez kellemetlen. Jó éjszakát.
 Károly: Nem akarna esetleg útba igazítani?
 Lajos: Épp csak kevésbé, mint aludni.
 Károly: És izé...maga a várhoz tartozik?
 Lajos: Fogjuk rá. Én vagyok itt az alvó. Ez afféle helyi sajátosság: minden hálószobához tartozik egy alvó. Itt én vagyok. Olyanok vagyunk, mint az alkóv, csak alvók. De most így nem tudom ellátni a feladatom!
 Károly: Helyi sajátosság? Rém érdekes. Tulajdonképpen én éppen ilyesmiket, rusztikus népi hagyományokat, egzotikus tradíciókat, megymást vagyok keresendő tanulmányozni akarni,

ha lehetni. Szóval... ön idevalósi?
 Lajos: Nem. Csak vicceltem az előbb. Valójában én vagyok a római pápa.
 Károly: Nocsak! Akkor bizonyára nem veszi jónéven, ha elárulom, hogy nem rajongok a Római Anyaszentegyházért.
 Lajos: Persze, vannak még gondjaink. Minden bizonnyal olyanok is amelyek éjjel várnak megvitatásra, és olyanok szintén, melyek megoldásában az ön véleménye lesz a mérvadó.
 Károly: Tényleg?
 Lajos: Színingaz. Például egyházunkban eleve kevés az anyaszent, ugye. Tehát hová is készül?
 Károly: Valami világosabb helyet keresek a közelben. Tud olyat?
 Lajos: Néhány óra járásnyira.
 Károly: Merre?
 Lajos: Körbe-körbe, amíg pitymallani nem kezd.
 Károly: Ugyanis olvasni szeretnék.
 Lajos: Olvasson bízvást, barátom. Jó éjszakát!
 Károly: Ön nem olvas?
 Lajos: Ez felhőborító. Honnan veszi, hogy nem olvasok? Maga a sötétben is lát?
 Károly: Nem. De azt hittem, hogy ön sem.
 Lajos: Ja? Hát én sötétben olvasok, barátom, akár órák hosszat.
 Károly: De furcsa! És akkor hogy látja a kódexeket?
 Lajos: Na nem, hát nem bámulok én kódexeket olvasás közben. Ha olvasok, akkor olvasok.
 Károly: Akkor mit olvas?
 Lajos: Én... én csak úgy magamnak. *(szünet)* De a bogumilokat maga is utálja, ugye?
 Károly: *(bizonytalanul)* A bogumilokat?
 Lajos: A bogumilokat, igen. Bár Bogumil nem bogumil, igaz maga nem ismeri, de bízzék bennem, hiszen vagyunk annyira bizalmas barátok: ha ismerné, maga is utálná.
 Károly: Kétségtelen. De mi az a bogumil?
 Bogumil: *(közben be)* Én nem vagyok bogumil. Az apám volt bogumil.
 Károly: Uristen! Ki ez?
 Lajos: Ez Bogumil.
 Károly: Egy bogumil?
 Lajos: Nem.
 Bogumil: Én nem vagyok bogumil. Az apám volt bogumil.
 Károly: Nem bogumil bogumil? Akkor nem is utáljuk?
 Lajos: De igen. Szinte jobban, mint a bogumilokat.
 Károly: De milyen emberi hangja van!
 Lajos: Megítélés kérdése. Különben csak a neve Bogumil.
 Károly: Kinek?
 Lajos: Bogumilnak.
 Károly: Nem nézhetném meg? Még sosem láttam bogumilt.
 Bogumil: Én nem vagyok bogumil!
 Lajos: Nem így az apja. Gyertyát pedig nem gyújtunk. Majd besüt a nap.
 Károly: De az csak reggel.
 Lajos: Milyen ismerős errefelé, barátom.
 Károly: És mit eszik egy bogumil?
 Bogumil: Amit a többi.
 Lajos: Hát akkor szép álmokat mindnyájunknak. *(szünet)*
 Bogumil: Ez itt bámul engem a sötétben!
 Lajos: Miért bámulja Bogumilt?
 Károly: *(zavartan)* Én? Én a sötétet bámulom.
 Bogumil: Én éppen a sötétben vagyok.
 Lajos: Ez az a pont, ahol kénytelennek tűnök elmetszeni a beszélgetés fonalát. Síri csöndre vágyom.
 Károly: Én ugyanis halott vagyok.
 Bogumil: *(döbbenet)* Halott? Akkor hogyan beszél?
 Lajos: Folyton kérdeznek. De én halott vagyok. Tehát hadd nyugodjak békében!
 Károly: Uristen! Élőhalott! Egy bogumillal! Csak ne bántsanak, én már megyek is. Itt se vagyok! *(el, utána csönd)*

Negyedik szín
(Ugyanott, ugyanazok, ugyansötét.)

Lajos: Te is kimentél, Bogumil?
Bogumil: Nem. Én még bejöttem az imént.
Lajos: És nem akarnád esetleg felidézni az élményt, amit a szobámon kívül tartózkodás jelentett?
Bogumil: Nem sürget semmi. Ludovicus! Választottam másik nevet!
Lajos: Másik órát nem tudtál volna választani?
Bogumil: Azt mondtad, nem jó a Celesztin.
Lajos: Miért, neked tetszik?
Bogumil: Nem. Igazad volt. Kiválasztottam a legjobbat. De előbb ígérd meg, hogy lesz hadjárat!
Lajos: Persze. Egyik hadjárat a másikat fogja érni. Toborzok néhány régen elhunyt hadfit, akik nem bírnak ellenállni a... kísértésnek, és majd kívánság szerinti helyen csörgetjük a kelevézeinket.
Bogumil: Mindent a legaprólékosabban kidolgoztam! Nézd, kigöngyölöm a térképet: ezek a piros nyilak...
Lajos: Nem látom át a lényegét.
Bogumil: Gyertyát kéne gyújtani.
Lajos: Azt már nem!
Efrém: *(be egy gyertyával)* Itt hozom a mérget. A halál tüze izzasztja e tégelyt, s a tégely melengeti keblemet! Hány sikoly van e fiolába zárva, hány forró rángatózás és elhaló nyögések! Igen! Elhatároztam, hogy gazember leszek, mielőtt sikerül kidugaszolnom!
Bogumil: Néha megjívedek téled, Efrém, míg el nem fog az undor.
Efrém: Ó, a Halál! Fekete örvények, rémítő szakadékok, a végtelen Sötétség birodalma! Ó, Aljasságnak és Förtelennek Ura, ma egy királyt adok tenéked! Ó, Gonoszság! Ó, Halálhörgés, Siralom! Ó, Bűz! Ó, Allergia! Ó, Napfogatkozás! Ó, Szerecsen Feneke Éjszaka az Alagútban!
Lajos: Ó, Efrém!
Efrém: Miért, hogy csak szerep vagyok, latinul diaconus? Ó, Homály, fogadd e királyi vért, e királyi zsigereket, és avasson Éjjeled áldozópappá! Ó, én Uram, a Sötétség, Te talán nem vagy járatos a klérus dolgaiban, hát tudd meg, hogy az áldozópap a szerepnél eggyel magasabb titulus! Tehát mint azt említettem az elébb, avasson Éjjeled áldozópappá!
Bogumil: Végre egy kis fény. Tehát innen jönne a te hadjáratod. Egyszerűbb lenne a két papát külön-külön legyőzni, mert most így még túlerőben vannak.
Efrém: Lucskosan a vértől mászom ágyadba, hitvesi nyoszolyádra, és teszlek királynőmmé, ó Erzsébet, bár eddig is a királynőm voltál, de nem úgy értem, de ezt majd akkor elmagyarázom, hisz lesz rá bőven időnk...
Lajos: Efrém, meghoztad a mérget?
Bogumil: A lehető legjobb, legtalálhatóbb nevet találtam.
Efrém: Ó, mi szebb volna a Miriád Sikoly Szelencéjénél! Itt van velem, gonosz, huncut ujjaim fonódnak szerelmesen rá! Görcsökből fetrengő szorítja így markába a Halál Göröngyeit, ahogy én e csalafinta, mókás üvegcsét!
Bogumil: Őzséb. Latinul Eusebius. Nyolcadik Őzséb.
Lajos: Szóval végrehajtottad a feladatodat, Efrém. Akkor még ma add be a feleségemnek, kérlek. Reggelre szótlan és merev legyen!
Efrém: Királyi Tetem! Zsibbadt fázós pirkadaton bámulod meredten szökő lehelleded, míg az üveg hideg tekintete hideg üvegtekintetté gémbertíti pillantásod!
Bogumil: Ha a hadak élére állsz, tízezer ember elég lesz.
Lajos: Na elég. Pusztuljatok innen!
Efrém: Ó, Pusztulás! Feseljén ki a Halál Bimbaja! Tudnám, hogy az Ördögbe nyílik ez a vacak! Én leszek a király! És az áldozópap! A kereszttúra teszem a trónusom, és minden éjjel ártatlan porontyok pici koponyája recsenve locsan Oltárod kövén, végét szakasztva szegény, riadt gyermekcse rémült javjeszkelésének! Csak bírjam már kinyitni!
Bogumil: Nyolcadik Őzséb. Ez jobb, mint a Celesztin, nem?
Lajos: Eddig már hét Őzséb lett volna?
Bogumil: Nem, csak egy. Szent Eusebius. Szerintem ő volt a hetedik.
Lajos: Miért pont a hetedik?
Bogumil: Mert én ugyebár a nyolcadik vagyok. És ő volt az előző.
Lajos: És miért vagy te a nyolcadik, ha már úgysem alszunk?
Bogumil: Mint bizonyára tudod, a rómaiak francia befolyástól tartva befolyást gyakoroltak a kardinálisokra, hogy azok rómaiak válasszanak pápául: Hatodik Orbánt. Három hónap múlva

pedig a római befolyás alól felszabadult kardinálisok francia befolyásra megválasztották Hetedik Kelemt is. Miután mindkét pápa kiátkozta a másik követőt, úgy vélem, ki kellene használnunk, hogy Rómában mindenki ki van átkozva, a kardinálisok kétszer.

Efrém: Talán tekerni kell. Esz a mérge, hogy nem eheti a mérget. Ó, Irtózat, ó, Mindenhová Elható

Bogumil: Rosszindulat, költözz ki egy kicsit e palackból, hogy kinyithassam végre e Virágzó Rothadást! Terveim szerint a kardinálisokra gyakorolnánk befolyást, hogy harmadiknak magyar pápát válasszanak: engem, Nyolcadik Özsébet!

Efrém: Ó, Erzsébet! Adjon szerelmed erőt a Gyűlölethez!

Lajos: Igen, kardinális kérdés. Szép tervek, de nem egy halottnak valók. Ha reggel nem ásnak be, tárgyalhatunk róluk. Reggel ugyanis csak a szokásos mértékben foglak utálni, és nem még külön azért is, mert ébren tartasz. Na csöndesüljünk el kicsinyt! Jaj, mi ez már megint? Hát sosem elég?

Ötödik szín

(be Károly, Gara, Bogviszló. Fények.)

Károly: Itt akarnak mutatni valamit?

Gara: Á, nem, nincs itt semmi. (Bogviszlóhoz) Szerintem pedig korai még elmondani neki. Biztosan megrázná. Hiszen rokona.

Bogviszló: Kötelességünk tájékoztatni a fennálló helyzetről. Elvégre interregnum forog fenn.

Károly: Itt sem égett fény. Itt minden szoba ilyen sötét?

Bogviszló: Nem, csak itt valaki elfújta a gyertyát.

Lajos: Mert miért fényeskedik nekem örökké világosság?

Efrém: Ó, Galádság! Ó, Iszap! Ó, Láp! Ó, Mocsár! Ó, Ingóvány! Ó, Szűnyogcsipés! Ó, a Nyomában Fellepő Rém Kellemetlen Viszketés a tarkómon! Ó, Kádék! Ó, Tvar!

Bogviszló: Ha hozzám beszél, kikérem magamnak! Azért mert pap, még nem beszélhet így!

Efrém: Ó, Ocsmányság! Ó, Oltári Ocsmányság! Ó, Oszályonfelüli, Orbitális, Ormótlan, Oszlopos Ocsmányság! Óriási ráadásul!

Bogviszló: Csak azért mert lengyel vagyok!

Gara: Na jöjjön, kedves Károly, megmutatom a hálósobáját!

Bogumil: Ne vigyék el a gyertyákat!

Lajos: Csak oltsák el, ha lehet. És pszt!

Bogviszló: De hiszen látnia kell a halottat!

Gara: Ó, micsoda tapintatlanság!

Efrém: Terebélyes, Termetes, Tragikus...

Károly: Ó, már láttam a halottat. Köszönöm.

Bogumil: Ha sietünk, csak pár hét az út.

Bogviszló: A halott királyt?

Károly: A halott pápát. Miért, halott király is van?

Gara: Hát volna egy, igen. De majd reggel ráér...

Efrém: Terméketlen, Tornyos...

Bogumil: Miért, halott pápa is van?

Károly: A saját szememmel láttam. Ott feküdt a vaksötétben. Még beszéltem is vele!

Gara: Hogy lehet egy halottal beszélni?

Lajos: Folyton kérdezni kell.

Efrém: Tunya Tapintatlanság! Ó, Te...

Bogumil: Tisztázzuk! Melyik pápa halt meg?

Efrém: Ó, Te Tiszta, Tohonya...

Károly: És melyik király halt meg?

Gara: Á, se szeri, se száma. Aludjon rá inkább egyet!

Bogviszló: Lajos halt meg.

Bogumil: Olyan nincs, hogy Lajos. Orbán van vagy Kelemen.

Károly: Meghalt Lajos? Vagy nem halt meg?

Bogumil: Vagy Orbán halt meg?

Gara: Vagy valaki más?

Bogumil: Vagy Kelemen?

Efrém: Torz, Tar...

Bogviszló: Igen. Lajos halt meg.

Lajos: Szokásomhoz híven. Áldás volna a békeesség.

Gara: De végülis ez még nem végleges...

Bogyzsló: De ez most a végleges. Megbeszéltük. Felírtam, hogy interregnum.
 Bogumil: De ez biztos, ez a pápa – dolog? Honnan veszi?
 Károly: Mondom: láttam. Sőt láttam egy bogumilt is! Szörnyen nézett ki! Legalábbis a hangja! Ott lakmározott a szerencsétlen tetemen!
 Efrém: Te Tetem! *(földhöz csapja a fiolát és kirohan)*
 Károly: Nem mondom, vannak itt érdekes dolgok! Az a bogumil például.
 Bogumil: A pápáról beszéljen!
 Károly: Ott ült a pápa hasán zöld, kigúvadó szemekkel, arasznyi, halványsárgán fénylő agyarakkal!
 Lajos: Ez a hülye Efrém meg eldobálja a mérget! Pedig milyen szépen elbúcsúztam Erzsébettől!
 Erzsébet: *(be)* Mit keresel itt, Miklós? Ott várlak az ágyasházamban órák óta, a végén pedig Efrémet küldöd!
 Gara: De Erzsébet, vannak itt mások is!
 Erzsébet: Mi? meghívtad hozzám a barátaidat is? Szép dolog, mondhatom. Nem gondolod, hogy célszerűen téged hívtalak?
 Gara: Úgy értem, hogy halkabban beszélj!
 Erzsébet: Miért? Lajos már nem hall semmit.
 Lajos: Bár úgy volna!
 Erzsébet: Talán nem volt világos, mikor megcsókoltalak a másik szobában?
 Gara: Nem volt világos. Sötét volt.
 Lajos: Szép lehetett.
 Károly: Itt minden szobában sötét van.
 Bogyzsló: *(nevetve)* Talán nem is Gara urat tetszett megcsókolni!
 Erzsébet: Persze, hogy nem. A római pápát.
 Bogumil: *(mohón)* Orbánt vagy Kelemet?
 Károly: Halálos csók lehetett.
 Gara: Az volt.
 Erzsébet: Jé, Károlyka! Maga mit keres itt?
 Károly: Engem az ilyen rusztikus, népi, egzotikus...
 Bogyzsló: Az interregnum miatt. Végülis rokon.
 Erzsébet: Ó, még ki sem hült az én Lajosom! Még gőzölög a teteme!
 Lajos: Időm éppenséggel volt belemelegedni a szerepbe.
 Erzsébet: Tessék?
 Lajos: Persze, nem vagy járatos a színházi szakkifejezésekben. Képzeljétek, azt sem tudja, mi az a retardáció!
 Udvar: Nahát, nem tudja! Szinte hihetetlen! Mondhatom, szép! Micsoda műveletlenség!
 Bogumil: Most rájuk figyelsz, vagy a tervemmel foglalkozol?
 Erzsébet: De az én Lajosomból nem eszik!
 Károly: Nem vagyok én bogumil!
 Erzsébet: Nem fogja özvegyi fátylamba törölni a véres kardját, Károlyka! Miklós, te ezt hagyod? Hagyod, hogy az ágyamba próbáljon mászni, mint hagyta azt Efrémnek? Hagyod, hogy újdonsült szüzességem...
 Gara: Nem hagyom. Elviszem a szobájába lefeküdni.
 Károly: Inkább olvasnék egy kicsit.
 Gara: Persze. Jöjjön, kedves Károly! A... tetemről pedig majd holnap beszélgetünk.
 Károly: Micsoda hely! Rusztikus és izgalmas!
 Bogumil: A gyertyákat ne vigyék el!
 Lajos: Csak oltsák el, ha lehet!
 Erzsébet: És hol vannak a siratóösszonyok?
 Károly: Itt vannak igazi siratóösszonyok? Micsoda hely!
 Erzsébet: Hát egy percre nem hunyhatom le a szememet! Rá sem jövök, hogyan tiporják szeretett férjem mindennél drágább emlékét, hogyan sértik kegyelettel, magasztos özvegyi érzéseimet, ha az a galád Miklós nem várat magára az ágyban, és nem küldi Efrémet!
 Gara: Nem én küldtem Efrémet!
 Erzsébet: Egyébként is vegyétek tudomásul, hogy egy férfi sincs köztetek, aki méltó volna az elhunyt örökebe lépni!
 Károly: És táncolnak is?
 Lajos: Még csak az kéne.
 Erzsébet: Senki! Talán Károlyka? Haha!
 Bogyzsló: *(kötelességtudóan)* Haha!
 Erzsébet: Talán Bogumil? Haha!

Bogyzsló: *(kötelességtudóan)* Haha!

Erzsébet: Talán Gara Miklós, a délceg nádor, a deli hős?

Udvar: Hahahahaha!

Erzsébet: Most meg mit röhögtök? Miklós az egyetlen köztetek, aki méltó a királyi trónra! Aki elég erős ahhoz, hogy...

Bogumil: Helytálljon a királynői ágyasházban!

Erzsébet: Bogumil, ahhoz képest, hogy a gyóntatóm vagy!

Bogumil: Hm! Erről megfeledkeztem. Akkor senkinek egy szót se, fiúk!

Károly: Miről?

Bogumil: Majd később elmesélem. Különben nem tudja véletlenül valaki, melyik pápa halt meg?

Károly: Azt mondta, a római.

Bogumil: És azt nem mondta, melyik? Úgy értem, nem mondta, hogy „Én, Orbán, meghalok, márminthogy Hatodik Orbán!”, vagy hogy „Jaj nekem, Hetedik Kelemennek!”, amiből ki lehetne következtetni?

Károly: Nem, mert ült rajta ez a nagy kövér bogumil. Az orrán keresztül szívta ki az agyát. A legnagyobb bogumil, akit életemben láttam! Mit a legnagyobb? A legelső! Mit láttam? Hallottam!

Lajos: Akkor ez Orbán volt. Annak vannak orrbántalmái.

Bogumil: Ne tréfálgass ilyen komoly dolgokkal, Ludovicus!

Erzsébet: Nem mondtam, hogy ne beszéljess vele, mert halott?

Bogumil: Akkor mire ez az éjszakai vircsaft megint?

Erzsébet: Talán nem ti tartottátok fel Miklóst?

Gara: Én Károlyt kísérem. Nem tartottak fel. Viszem lefeküdni.

Erzsébet: Én meg mulassak addig Efrémmel?

Gara: Nem én küldtem Efrémet.

Lajos: Én küldtem Efrémet.

Erzsébet: És miért küldted Efrémet?

Bogumil: Ne beszéljess vele, mert halott!

Bogyzsló: Tulajdonképpen nem kezdetnének hozzá a trónutódlás megtárgyalásához? Már ha áll még az, hogy a régi király meghalt.

Erzsébet: Persze, hogy áll! Halott, mint a föld. Reggel eltemetjük.

Bogumil: Voltaképpen az jutott eszembe, ha már itt fekszik ez a tetem, ugye, és senkinek sem kell, ugye, akkor én elvinném magammal.

Erzsébet: Hová?

Bogumil: Hát... egy ilyen... hadjárat – féleségre...

Gara: Miféle hadjáratra?

Bogumil: Hosszú ezt elmagyarázni. Arra gondoltam, hogy most, hogy az egyik pápa halálával csak egy maradt, sürgetővé vált az igény, hogy a közelben legyenek néhány barátommal.

Gara: Milyen barátaiddal?

Bogumil: Azzal a tízezer harccsal, akikkel olyan jól összebarátkoztunk a múlt évben.

Lajos: Akiket tavaly Jeruzsálemben akartál vinni, hátha történik valami a főbissal – például megölik?

Bogumil: Pont azokkal, igen.

Erzsébet: Undorító ez a hatalomvágy, de nem adunk neki tért. Holnap reggeltől a hadsereg parancsnoka az új király. Békés, új aranykor kezdete ez! Nem fog véred folyni, te küzdelmekben megtörődött, szegény Magyarország!

Bogyzsló: Én lengyel vagyok.

Erzsébet: Háromszoros hurrá Első Miklós királynak!

Udvar: Hurrá! Hurrá! Hurrá! Szép is volna! De kár, hogy nem lesz belőle semmi! Ne haragudj, Miklós kománk!

Gara: Ugyan már, olyan mókások vagytok! Miért haragudnék?

Zsigmond: *(berohan, nyomában Máriával)* Nem mutatom a pisilőmet! Semmi közöd hozzá! Lajos bácsi, nem hagy aludni a feleségem!

Lajos: Egy cipőben járunk.

Zsigmond: Veled akarok aludni, apóci!

Mária: Zsigmike, gyere szépen lefeküdni!

Zsigmond: Én veled nem akarok lefeküdni! Én Lajos bácsival akarok lefeküdni!

Erzsébet: Kislányom, csak nem erőszakoskodott veled ez a vadember? Szállj le rögtön a ravatalról, míg le nem pofozlak! Bogumil, te se ücsörögi a halott fejénél!

Bogyzsló: Nekem fáj a lábom!

Gara: Halálos beteg. Alig áll a lábán.
Lajos: Méghogy alig! Már egy órája a lábán áll.
Károly: Nem nézhetném meg a siratóasszonyokat?
Erzsébet: Hallgass, te bitorló! Azt hiszed, elhisszük, hogy tényleg ilyen hülye vagy? Ide mersz jönni egy országért és egy özvegy testéért? Hát nincs benned semmi emberi érzés? És én még rokonként viselkedtem veled! Viperát melengtettem a kebleimen!

Bogumil: A térképeket itt hagyom, Ludovicus. Tanulmányozd őket!
Zsigmond: Én is halott vagyok! Hadd aludjak itt!
Erzsébet: Nem szállsz le rögtön a ravatalról, te kis sörte?
Mária: De hisz a férjem, anyuka!
Bogviszló: Ezt a trónviszályt mégiscsak törvényes keretek közé kellene szorítani. Legyen ez egy rendes, tisztességes interregnum. Ne mondhassák a historikusok, hogy ez a Bogviszló elbagatellizálta az interregnumot. Úgyis mindent ráfognának a lengyelekre, olyanok azok. Tehát mindenki, aki ígényt tart a magyar trónra, jelezze abbéli szándékát, hogy ígényt tart rá. Aztán menjünk lefeküdni, mert egyre jobban fáj a lábom!

Gara: Talán a sok ácsorgás.
Bogviszló: Magam is azt gondolom.
Erzsébet: Gara Miklós nádor. A többit akár fel se jegyezd!
Lajos: Nana! Azért Károlyka a rokonom.
Mária: És Zsigmond! Mi másért mentem volna ehhez a töpörtyűhöz én, akiért versengtek a...
Bogumil: Nem versengett érte senki.
Mária: Bogumil, a gyóntatóm vagy!
Bogumil: Mondtam talán bárkinek bámi újat?
Udvar: Nem-nem. Bizony senki. Kellett a csodának. Nem volt kapós, az szent. Nekem se kéne.
Bogviszló: Felirom Zsigmond úrfit is.
Mária: Zsigmike, akarsz király lenni?
Zsigmond: Igen! Én akarok lenni a király! Nagy, igazi király akarok lenni! Koronával meg színes paláttal! Egy király alhat egyedül, ugye?

Lajos: Csak ha leprás.
Zsigmond: Leprás akarok lenni! Igazi leprás! Mit csinál egy leprás?
Lajos: Sántikál.
Bogviszló: Néha köhög is, mert asztmás is.
Károly: Én király? Engem csak a népi, rusztikus...
Erzsébet: Hogy teszi az agyát! Majd nem leszel ilyen mafla, ha lefejezünk, ne félj!
Károly: Hihi! Ez ilyen mondas? Hihi!
Gara: De kinek kell egyáltalán ez a trón? Adjuk a gyerekeknek! Csak nem fogunk itt civakodni meg egymás torkának esni!

Zsigmond: Én leszek a király!
Erzsébet: Megörültél, Miklós? Neked trónon a helyed! Ha a koronát elhajítod, a szerelmemet is ...
Gara: Elhajítom...
Erzsébet: Tessék?
Gara: Elhajítom? Kérdő hangsúllyal, ugyebár – csak kérdeztem, hogy ez-e a mondatod vége.
Udvar: Kérdezi, haha! Hát én nem így szoktam kérdezni, az is biztos.
Erzsébet: Akkor koronázzuk meg ezt a kis göböt, ezt a nyüvet, ezt az algát, aki már fél órája képtelen leszállni a ravatalról!

Zsigmond: Nem ez a királyi ágy?
Erzsébet: De akkor én leszek a régens!
Mária: Minek ide régens? Zsigmond felnőtt férfi!
Lajos: Kivéve, hogy nem hajlandó megmutatni a pisilőjét.
Mária: Egy férfinak legyenek titkai. Különb is hajlandó megmutatni, csak nem mindenkinek.
Bogumil: Abszolút nem mindenkinek.
Mária: Így van. Senkinek. Nekem se. De ilyen alapon egyikőtök sem férfi! Kivéve Bogumilt.
Bogumil: Mária, elvégre a gyóntatóm vagyok!
Mária: Hm... erről megfeledkeztem. Senkinek egy szót se, fiúk!
Károly: Bogumil? Csak nincs köztünk bogumil? Az ember már sehol sincs biztonságban!
Gara: Szóval, én azt mondom, legyen Zsigmond úrfi a király.
Zsigmond: Én leszek a király?
Mária: Igen.
Károly: Ót ültetjük a trónra?
Mária: Igen.

Gara: Holnap megkoronázzuk?
Mária: Igen.
Erzsébet: És én? Elmehtek a fenébe?
Udvar: Igen.
Lajos: Lefeküdnénk végre?
Udvar: Igen.
Bogyzsló: A lepra vajon gyógyítható?
Udvar: Igen.
Bogyzsló: Hogyan?
Udvar: Á, nem is. Csak vicceltünk. Haha! Jól beugrattuk. Nem szeretnék leprás lenni. Bogyzsló se. Bogyzsló se szeretne? Bogyzsló se szeretnék. Folyton kiröhögnének a többiek. Rossz is az. Csak mert lengyel.
Erzsébet: Miklós, hogy voltál képes? Persze, sejtettem volna! Éreztem én, hogy valami nincs rendjén, amikor Efrémet küldted az ágyasházamba!
Lajos: Nem Miklós küldte.
Gara: Lajos küldte.
Lajos: De sajnos hiába.
Erzsébet: Jól van! Taposs meg! Használd el és hajíts messzire! Éppen ezt a férfiaságot szeretem benned! Hadd legyek a királynőd, bár eddig is az voltam, de nem úgy értem, hanem ahogy Efrémmel üzented, emlékszel?
Lajos: Valaki magyarázza már el neki, hogy nem ő küldte Efrémet!
Bogumil: Nem én küldtem Efrémet.
Bogyzsló: Én se küldtem Efrémet.
Lajos: Én küldtem Efrémet.
Zsigmond: Én is küldtem Efrémet.
Mária: De ő hazudik.
Károly: Itt efrémek is vannak?
Erzsébet: Igen. Az ágyamban, ahová maga hiába vágzik, ahogy különben ő is! Hát én visszaküldöm Efrémet, Miklós! (ki)
Károly: Réim érdekes! Bogumilok, siratóasszonyok, efrémek...
Lajos: Egyik irtózatóbb, mint a másik.
Bogyzsló: Nagyon fáj a lábom.
Bogumil: Mit ácsorogsz annyit? Ül le!
Bogyzsló: Köszönöm. (leül)
Károly: A kódexek sohasem tesznek említést az efrémekről.
Lajos: Efrém sem a kódexekről.
Bogyzsló: Akkor kihúzzam a többi nevet? Vége a trónviszálynak?
Bogumil: Végülis ellenzi valaki, hogy elvigyem a tetemet?
Lajos: Pszt! Ne üvöltsetek! Felébred a kicsi.
Mária: Akkor halkan kiáltunk vivátot!
Udvar: (suttogva) Vivát! Vivát! Vivát! (üvöltve) Hurrá! Nagyszerű! Éljen!
Zsigmond: (felriad) Na! Mindenkit kivégezni, aki kiabált!
Bogumil: De Zsigmond úrfi...
Zsigmond: Téged is! Máriát lefejezni! De ebben a minutában!
Mária: Csihoddjál, te kis göcsört! Csak holnaptól vagy király, ha megkoronáztak. Most megyünk szépen lefeküdni. (vonszolja kifelé)
Zsigmond: Holnap úgyis lefejeztetek mindenkit! De legelőször a feleségemet! (Máriával ki)
Lajos: A teste gyermeki, meglehet – de a szelleme! Kár, hogy nem találkoztunk előbb!
Károly: Az efrém mit eszik?
Bogumil: Amit a bogumil hagy neki.
Károly: És hány évig él?
Lajos: Bogyzsló, vidd ki légszíves és keress neki néhány olyan izét, amivel elfoglalja magát! Nem efrémet na, hanem olyan... kódex – dolgot, igen.
Bogyzsló: Ki szólt? Hallottátok? Mintha a halott királyt hallanám! Csak nem kísért?
Károly: Kísértetek is vannak? Jaj Istenem, de félek! Hú, de rusztikus! Le sem tudom hunyni majd a szemem! Réim izgalmas!
Bogumil: Bogyzsló, vidd már el kódexet keresni!
Bogyzsló: Én? Kódexet? Hová?
Gara: Azt rád bízuk.
Bogyzsló: (söhajtva) Na jöjjön, Károly úrfi!

Károly: *(kifele menet)* Siratóasszonyok, efrémek, halott király, halott pápa, bogumilok! Hú, de sötét van itt! Brrr! *(Bogyiszlóval ki)*

Gara: Tényleg, Bogumil, még sosem származott félreértés abból, hogy így hívnak? És egyáltalán miért hívnak így?

Bogumil: Én nem vagyok bogumil. Az apám volt bogumil. Bár micsoda gonoszság! Olyan, mintha én a fiamat Katolikusként nevezném!

Lajos: De nincs fiad.

Bogumil: Ahogy mondd. Egy lányom van: a Kató.

Gara: Hogy lehet egy bíborosnak gyereke?

Bogumil: Mikor nemzettem, nem voltam még bíboros. Csak boros.

Lajos: Hát akkor jó éjszakát is, ha nem érzitek úgy, hogy önisméltésekbe bocsátkozom.

Gara: Így van, menjünk!

Bogumil: Ne feledd a térképeket a párnád alatt, Ludovicus! *(mindketten ki. Csönd.)*

Hatodik szín (Lajos egyedül. Töksötét.)

Lajos: Bogumil, te is kimentél? *(szünet)* Kiment. Valamiért utálok ezt a Bogumilt. Milyen jó, hogy az apját nem ismertem. De azért mégiscsak kár, hogy nem hagytak itt egyetlen gyertyát sem. Most mivel égetem el a térképeket?

Bogumil: Vannak róluk másolataim, Ludovicus!

Lajos: Te mégis itt vagy, Bogumil?

Bogyiszló: Én nem vagyok Bogumil.

Gara: Csak az apja volt bogumil.

Bogyiszló: Az apám se volt bogumil.

Bogumil: Az én apám volt bogumil.

Károly: Jaj, de félek! Itt egyedül a vaksötétben!

Udvar: Így van. Félelmetes. Egyedül a sötétben. Én is borzongok.

Mária: Most megfogtalak, Zsigmike!

Zsigmond: Nem fogtál meg!

Bogyiszló: Nem vagyok Zsigmike!

Mária: Akkor ez vagy te, Zsigmike!

Zsigmond: Nem ez vagyok!

Gara: És nem Zsigmike!

Erzsébet: Hát itt vagy, Miklós!

Zsigmond: Engedd el a pisilőmet!

Mária: Nem engedem el!

Gara: Legalább az enyémet!

Lajos: Tűnjetek mindnyájan a fenébe!

Mária: Hát ide bújtál az ágyba?

Lajos: Igen. Aludni szeretnék!

Károly: Hé, ki vitte el a kódexemet?

Udvar: *(üvöltöznek keresztbe-kasul)* Engedd el a pisilőmet! Szállj ki az ágyamból! Miklós, merre vagy? Űzd el Efrémet! Efrémek, bogumilok! Interregnum! Mi a csoda ez itt a kezemben? Ki vitte el a kódexemet? Porfogó?

Siratók: Meghalt népünk nagy királya
Bőgni gyűlünk mink köréje!

Lajos: Őrség! Őrség! *(lábdobogás, trombitaszó, fegyvercsattogás, halálhörgés, ágyúlövések, lónyihogás, csatazaj. Gyertyát gyújt, erre hirtelen néma csönd. Elfújja, újra kavalkád. Újra meggyújtja, újra néma csönd.)* Rosszakat álmodom. Talán halálfélelem gyötör? Úgy félek, hogy Erzsébet nem hal meg. Az a bestia még megölni sem hagyja magát. Azért rendes ez az Efrém! Ha már a mérget eldobta, legalább megpróbálta Erzsébetet az ágyban halálra rémíteni. Nem tudja, milyen szívós ez a nő. Hanem ennek már fele sem tréfa! Ennyi hülyét egy rakáson! Ezek képesek, és tényleg beásnak engem holnap. Valamit tennem kéne! Alszom egy kicsit. Azért jó lesz reggel feltámadni! Kicsit bosszantanak. *(elfújja a gyertyát)*

Vége az első felvonásnak

Második felvonás

Első szín

(Hálószoza. Lajos alszik. Be Bogumil)

- Bogumil: Nyugtalan a szívem. Háborog. Ludovicus vonakodni látszik. Mióta meghalt, olyan otthonülő lett. Órákig eltesped a ravatalon, nézi a gyertyák lobogását, alig hallani szavát. Élő korában sokkal többet beszélt. Mostanában folyton kérdezni kell. Ez a természet rendje, hogy azt ne mondjam, Istené. Óh, vajon csoda-e, hogy pápa akarok lenni? Nem, nem csoda. És vajon csoda-e, hogy ez nem csoda? Nem, az sem csoda. Atyámnak halálos ágyán megígértem, hogy híres ember leszek. Igaz, azt is megígértem, hogy megöntözöm a virágait, meg hogy eltemetem. De sajna mégsem tehettem meg. Kicsit az én bűnöm is: nem volt kedvem. Meg víz sem volt a locsolókannában. Elszáradtak. Mindegy. Úgysem tudták volna ellensúlyozni az oszlásnak induló hulla orrfacsaró bűzét. Én elindultam szerencsét próbálni. Mentem, mendegéltem, és kalandok egész légiója várt. Kár, hogy nem tudok jól történeteket elbeszélni, mert bizony jó történeteim vannak. Mennyi kaland! meg Lajossal is! tényleg! Változatos, fordultatos, lebilincselő, ami csak kell. De nem megy. Hagyjuk. Talán az a baj, hogy nem szeretek itt lenni. Utálom a siratóasszonyok hangos hüppögését, meg látni Lajost hanyatt feküdni, összekulcsolt kézzel a hasán, és az utolsó szavait. Unatkozom. Itt valahogy áll az idő. Nem rezdül a levegő, minden bágyadt és csöndes. Indulatok nélküli.
- Efrém: *(be)* Ó, Sátán! Ó, sívó, sivalkodó, sejtelmesen sárga Sátán! Ó, te Leggonoszabb! Az aszott alliteráció aljas alkotója! Uh! Hogy utállak, milyen tántoríthatatlanul, ocsmány szívem minden fertelmével! Ó, Gyűlölet! Te legszentebb érzés, betöltöd azt a picike szívemet! Azt a picike, vérgőzös szívemet! Ó, hogy gyűlöllek, Gyűlölet! Te adtad a kezembe ezt a párnát, hogy amíg Lajost megfojtom a saját párnájával, a feje alá tegyem, hogy fel ne riadjon, mikor a sajátját kihúdom a feje alól. Ó lesz az én szerepam, latinul: diaconus meus! *(odamegy Lajos párnájához, ahol éppen Bogumil pakolássza a térképeit. Mindkető azt hiszi, hogy a másik neki akar segíteni)*
- Lajos: *(rézmálában)* Ne temessetek be! Ne ássatok be! Pfff! Ki dobta ezt a görgöngyöt? Pfff! És ezt? És ki nyomja a számba ezt a párnát?
- Efrém: Nyomom! Ó, nyomom! Ó, növekvő Homály! Ó, fogyó Szusz! Látod-e már a Poklot? Nem, te nem juthatsz a Pokolba – az a kiválasztottaké!
- Bogumil: Vidd már onnan azt a párnát, Efrém! Nem kap tőled levegőt.
- Lajos: *(álmlában)* Lefejezek mindenkit! Az egész udvart! Csak Zsigmikét nem! Erzsébetet legelőször!
- Bogumil: Ludovicus! Nyugodj meg, nincsen semmi baj!
- Lajos: Segítség! Megfulladok!
- Bogumil: Vidd már onné! Miért jó neked, hogy rögtön felébred?
- Efrém: Ó, Ébredés, te sohasem jössz el! Ó, királyi Áldozat! Hordhatom végre az áldozópapok elődját, vagy azt a valamit, amit az áldozópapok már hordhatnak, a szerepapak pedig még nem!
- Lajos: Segítség! Megfulladok!
- Efrém: Ó, te Valami, mi a csodának hívnak? Tanultam ugyan szeminarista koromban...
- Bogumil: Tudom, mire gondolsz, Efrém. Arra a bigyóra, ugye? Úgy látszik, én is elfelejtettem.
- Lajos: Segítség! Megfulladok!
- Efrém: Ó, hogy gyűlölök ölni! Hogy gyűlölöm a halált! Ó, e gyűlölet gyűlöletét gyűlölöm gyűlölni! Hiába, az alliterációk mellett elkél olykor a figura etimologica is. Magyarul tőismétlés.
- Bogumil: Ejnye, Efrém, még megfojtod itt véletlenül. Mondom, hogy megfojtod!
- Efrém: Mondom, hogy megfojtom!
- Bogumil: Efrém! Hiszen te választottál!
- Efrém: Nem választottam, Bogumil, csak veled párhuzamosan beszéltem ugyanarról.
- Bogumil: Ja, értem.
- Lajos: Segítség! Megfulladok!
- Efrém: Hiszen választottam! Most választottam! Sötétség Ura, ugye nem hallottad, hogy választottam! Nem is választottam ám, csak mondtam valamit és ravaszul elébe kérdezett! Ne büntess meg!
- Bogumil: Kivel beszélgetsz, Efrém?
- Efrém: Nem hozzá beszéllek, hanem Hozzád! Akinek megfogadtam, hogy nem szólok senkihez Rajta kívül, és hogy nem válaszolok senkinek!
- Lajos: *(felül)* Jaj, Istenem! Csak rémálom volt! Régen aludtam ilyen rosszul!

Efrém: Nem válaszoltam neki! Neked válaszoltam! Nem kell, hogy válaszolj, ha Te is megfogadtad! Csak bólints! (*Bogumil bólint*) Te ne bólints! Jaj, megint hozzá szóltam! Mit szólsz hozzá? Hallottad, hogy megint hozzá szóltam?

Bogumil: Persze, hogy hallottam, hogy megint hozzá szóltál.

Lajos: Régen ébredtem ilyen rosszul.

Efrém: Végül is az alliterációt sem bírtam megtartani! És a királyt sem öltem meg! És válaszoltam!

Bogumil: Te is arra a különös alakú övre gondolsz, ugye, Efrém?

Efrém: Hallgass el, Bogumil! Miattad van az egész! Gyűlöllek!

Lajos: Én is. Hanem hogy kerül ide két párna? Bár pont így egy pár, na!

Bogumil: Efrém rakta ide.

Efrém: És ha úgy módosítanánk, hogy senkinek sem válaszolok, csak Bogumilnak?

Bogumil: Én igazából nem ragaszkodom hozzá.

Lajos: Köszönöm a másik párnát, Efrém. De miért beszélgettek itt?

Efrém: Azelőtt nem beszélgettünk. Csak most hogy így elszúrtam a fogadalmamat... Uh! Azt hiszem, megint módosítani kell! Ez a Te műved, ó, én Uram! Leckéztess! Hogy a Kénköves Ménkü rogyassza a Kíneserves Eget rátok! (*be*) Mi bajod megint a lengyelekkel?

Bogyiszló: Nem hozzád beszéltem! Jaj, de hozzá beszéltem!

Bogumil: Na köszönöm szépen! Pap létére így beszélni!

Efrém: Én a Sátán papja vagyok – mondom ezt csak úgy magamnak. Csak itt magamban motyorászom. Nem szólok senkihez, senkihez a világon. Csak szép csendben megőrülök. Elrontottam az életemet! A Pokolba! A végén még üdvözlök! Válaszolok... Minduntalan válaszolok... Szinte meg sem várom, hogy kérdezzenek... (*közben ki*)

Lajos: Efrém, Erzsébetet megölted? Nem válaszolt.

Bogumil: Elment. De miért gondoltad, hogy megöli Erzsébetet?

Lajos: Hát... szóba került köztünk.

Bogyiszló: Kivel beszélgetsz, Bogumil?

Bogumil: Izé... Efrémmel.

Bogyiszló: Efrém nem beszélget.

Bogumil: De újabban beszélget, csak kiment.

Lajos: Te, Bogyiszló, figyelj csak ide!

Bogyiszló: Úristen! Ki szólt? Mintha a halott királyt hallanám!

Lajos: Nem vagyok halott, Bogyiszló. Felébredtem szokás szerint. Felkeltem, mint a Nap, amelyik minden este meghal, de minden reggel feltámad. Én vagyok Lajos, a Napkirály. Vagy te is csatlakozol ellencimhez? Jól van! Tipord csak hűlőféliben lévő tetemem! Rúgjátok le a trónusról! Isten felkentjét!

Bogyiszló: Nem erről van szó.

Lajos: Hányszor tágitottam határaidat messze tengerekig! Hányszor tűztem ki rád lobogóim! S mivel jutalmazol? Most, mikor nyugodt lábbal tapodhatnak hegyed-völgyeden, mit kapok?

Bogyiszló: Én szívrohamot kapok.

Bogumil: Miért izgulsz, Bogyiszló? Úgy teszel, mintha először találnánk élve reggel.

Bogyiszló: Tegnap ti mondtátok, hogy ez a végleges. Nézd meg: felírtam, hogy interregnum!

Bogumil: Ejnye, mit kekeckedsz!

Bogyiszló: De akkor sem! Ha én felírom, hogy interregnum, akkor az interregnum, következésképp trónviszály. Itt a lista, ezek küzdenek a trónért: Zsigmond. A többit kihúztam. Úgyhogy ne tessék beszélni, mert meg tetszett halni.

Lajos: Dehát nem haltam meg! Hát itt beszélgetek!

Bogyiszló: Istenem! Miért a lengyeleket veri mindig a sors? Miért az én lelkemet háborgatja ez a kísértet?

Bogumil: Tegnap is feléledt!

Bogyiszló: De tegnapelőtt nem írtam föl, hogy interregnum! Mindenkinek meg kell halnia, ez factum.

Lajos: Hagyjuk ezt. Tehát, kedves Bogyiszló, felírnál engem is a trónkövetelők közé?

Bogyiszló: A listán senki sem szerepel Zsigmond úrfin kívül.

Lajos: Azért szeretnék rákerülni most én is.

Bogyiszló: És milyen jogalapot tetszik tudni támasztani? Mit írjak „Az elhunyt királynak mije?” rovatba?

Lajos: Hogyhogy?

Bogyiszló: Ez egy rendes, tisztességes trónviszály. Ne mondhasa senki historikus, hogy ez a Bogyiszló még azt sem írta fel, melyik trónkövetelő milyen joggal az! Például itt van: „Zsigmond: az elhunyt király lányának a férje”.

Lajos: Akkor ird: Lajos. Az elhunyt királynak saját maga.
 Bogviszló: (írja) Beleírom, hogy kísértet? Ugyanis ilyenre még nem volt példa. Miért nem lehet egy trónviszályt rendesen lefolytatni, papírforma szerint? Miért kell mindig valami külön fakszni? Olyan fontos ez a trón, hogy csak úgy felrúgjuk a szabályokat miatta?
 Lajos: Az életemről van szó! Vagy raboljátok el az életemet, ássatok be, rajta!
 Bogviszló: Komolyan mondom, nem nekem való ez a kísértettjárás. Nekem ehhez nincsenek idegeim. Inkább szölok Károly úrfinak, ő bolondja az ilyen rusztikusságoknak, mint amilyen Bogumil úr meg Efrém úr. (ki)

Második szín

Lajos: Régen úgy elmulattatott a hülyesége.
 Bogumil: Csak ezért nevezted ki főkamrásnak?
 Lajos: Dehogynem ezért! Hanem... mert olyan művelt. Talán még azt is tudja, mi az a kódex.
 Bogumil: Nem lehet egy ilyen övszerű valami? Ami az áldozópapok ruháját a szerepapakétól megkülönbözteti?
 Lajos: Az az efód, nem?
 Bogumil: Valami olyasmi. A pápának is van. De azt nem efódnak hívják.
 Lajos: Hanem Hatodik Orbánnak.
 Bogumil: Vagy Hetedik Kelemennek. Csak tudnám, melyikük halt meg. Valahányszor eszembe jut, elkeseredem. Mi van, ha ugyanazzal történik valami, amelyik már már meghalt?
 Lajos: Úgy értem, ugyanazt koncoljátok fel?
 Bogumil: Ne durvulj, Ludovicus!
 Lajos: Miért, te hogy neveznéd, amit az előző bíborossal tettél? Tudod, amikor még kalandor voltál, nem bíboros.
 Bogumil: Ráébresztettem, hogy nem minden a külsőség, és feltártam neki a belsősegeit.
 Lajos: Igen. Talán nekem is ezt kellene tennem Erzsébettel. Rá kéne jönnie, hogy nem mindig halott az, aki nem is látszik annak. Egyáltalában többet meg kéne tudnia a halálról. Hanem ez a Bogviszló, ez idegesít engem. Miért nem örül a feltámadásomnak, mint máskor? Felírta, hát felírta. Nehogy azt hidd, hogy a trón aggaszt. Hiszen tizenöt éve nem ültem rajta. De az, hogy az ember nem ül egy trónszéken, és fekszik egy sírban, az két különböző dolog.
 Bogumil: Igen, Ludovicus, egy kicsit megszoktad a kényelmet. Nehogy azt hidd, hogy nem vettem észre, hogy nem lelkesedsz a hadjáratomért, és hogy kedvetlenül nézegetted a térképeimet, amiket olyan gonddal készítettem. Közben Efrémmel beszélgettél...
 Lajos: Efrémmel nem lehet beszélgetni.
 Bogumil: Újabban lehet, csak még akkor nem lehetett. Szóval eltunyultál, ez az igazság. Ezért ódzkodsz a sírgödörtől is.
 Lajos: Bogumil... Te hiszel a túlvilágban?
 Bogumil: A csoda tudja. Mint bíboros, persze hiszek. Mint leendő pápa, pláne hiszek. Mint kalandornak, gyanús a dolog. Ha lenne túlvilág, biztos, hogy hallottam volna már róla. Lajhár például van, az biztos.
 Lajos: Mi az a lajhár?
 Bogumil: Nem tudom, de az biztos, hogy van. Éppen úgy, mint retardáció.

Harmadik szín (be Erzsébet)

Erzsébet: Mi az a retardáció?
 Bogumil: Tényleg nem tudja. Igazad volt, Ludovicus.
 Lajos: Hát nem hittél nekem? Sosem kell túloznom, ha Erzsébetről beszélek.
 Erzsébet: Bogumil, te már megint beszélgetsz a halottal. Nem értem, mi beszélgetnivalótok lehet.
 Bogumil: Nem a halottal. Most ment ki Efrém...
 Erzsébet: Efrémmel nem lehet beszélgetni.
 Lajos: De. Csak folyton kérdezni kell.
 Erzsébet: Ne beszéljünk Efrémről. Az éjszaka után nem akarok Efrémről beszélni. Nem voltam képes elmagyarázni neki, hogy már amúgy is a királynője vagyok.
 Bogumil: Majd a gyóntatófülkében elmeséled részletesen.
 Erzsébet: Nincs ezen mit mesélni. Csak Miklós üzenetét adta át.
 Bogumil: Képelem, mit üzent!
 Erzsébet: Hogy ölel, meg csókol, meg...

Bogumil: Meg?

Erzsébet: Meg hogy ugrál az ágyamon és kiabál. Ez furcsa is volt.

Lajos: Erzsébet, újra élek! Ismét győzelmeskedtünk a halálon, hála gondos ápolásodnak!

Erzsébet: Csak azt nem tudom, mikor legyen a temetés. Bogumil, megírtad a gyászbeszédet?

Bogumil: Még az első alkalommal. Néhány adatot átjavítok. Meg közben változott a nyelv is.

Erzsébet: És azt beleírtad, amit magamról javasoltam?

Bogumil: Igen. De a „rügöző fiatalságában” kifejezést benne hagyjam?

Erzsébet: Persze. Az ilyesmi nem évül el.

Lajos: Nincs rá szükség, Erzsébet! Virulok, mint egy kolibri!

Bogumil: Mi az a kolibri?

Erzsébet: Nem egy olyan övféle?

Bogumil: A lajhárra gondolsz?

Erzsébet: Néha. De egyre ritkábban.

Lajos: Újjászülettem halottaimból!

Erzsébet: A siratóasszonyok számára kéne valami szép liturgikus ének. Valami, ami enyhíti a bánatot. Hiszen bármily szörnyű is Lajos halálának ténye, mégis megkönnyebbülés, hogy elmúlt a rettenés. Gondolnád-e, Bogumil, hogy most, amikor szeretett férjem ravatalánál állok, a megkönnyebbülés az, ami eltölt?

Bogumil: Igen.

Erzsébet: Persze, hiszen a gyóntatóm vagy.

Lajos: *(ugrál az ágyán)* Élek! Virulok! Sose halok meg!

Erzsébet: Nem is bírom szeimeimet hűlt és merev tagjaira fordítani. Szörnyen elcsúfította a betegség s a halál.

Bogumil: Igen, a szüntelen halál megviseli az embert.

Erzsébet: Te megértő vagy, Bogumil.

Lajos: Szeretek élni! Szeretek élni!

Erzsébet: Tudnád, mennyire szeretett élni.

Lajos: Imádok élni!

Erzsébet: Sőt, egyenesen imádot.

Bogumil: Igen, el tudom képzelni.

Erzsébet: És azt el tudod-e képzelni, hogy ez az elevenen elrohadt csontváz a nászéjszakánkon az ágyunkon ugrált és kiabált?

Lajos: Hülye Erzsébet! Degenerált hülye!

Erzsébet: Nem is emlékszem már, mit kiabált. Persze, nem is érdekes.

Bogumil: Igen.

Erzsébet: Egészen olyan volt, mint Efrém.

Efrém: *(be)* Tessék? Miről van szó?

Bogumil: Nem szoltunk hozzád.

Efrém: Tessék! Már le is szólítok embereket! Nem is kérdeznek, és válaszolok! Sőt: kérdezek! Kérdezek rogyásig! Nem is baj, ha nem válaszolnak! Majd én válaszolok is! *(ki)*

Bogumil: Rossz lehet szegény Efrémnek álló nap Efrém társaságában. Folyton kérdezi.

Erzsébet: Mit nekem Efrém! Szerinted megoldható, hogy mindjárt a temetés után a temetőkápolnában összeesküdjünk Miklóssal? Az előző éjszaka is alig bírta ki nélkülem. Szerintem ezért is küldte Efrémet.

Bogumil: Efrémet... Á, semmi.

Lajos: Élek! Vedd észre, hogy élek! *(ráugrik Erzsébet hátára)*

Erzsébet: Segítség! Segítség! *(Gara be)* Miklós! Valami van a hátamon!

Gara: Igen. Már a múltkor is volt, csak nem akartam mondani.

Erzsébet: De nem az a kelés!

Gara: Egy másik?

Lajos: Igen! Végre az igazi kelés!

Gara: Na mutasd! *(odamegy)* Nem látni Lajostól.

Erzsébet: Vedd le rólam! Leprás!

Gara: Nem tudom levenni! Hát merev hulla! De hogy került rád?

Erzsébet: Rámugrott, vagy akárhogy. Nem mindegy? Vedd le!

Lajos: Miklós, én tettelek nádorrá!

Gara: Azt mondja, ő tett nádorrá.

Erzsébet: Ne beszéljess a halottal!

Lajos: Megtagadnál, Miklós?

Gara: Nem, dehát miért kell Erzsébeten ülnöd?

Erzsébet: Már megint kivel beszélgetsz?
 Gara: Efrémmel.
 Bogumil: Vele aztán lehet.
 Gara: Ne haragudj, Lajos. *(leszedi Erzsébet hátáról és visszaszeli az ágyra)*
 Erzsébet: Így most jó, köszönöm.
 Gara: Semmiség. Bogumil, nem tudod, hol van Bogyiszló?
 Bogumil: Járt erre az előbb.
 Lajos: Élek! Élek! Utálom Bogumilt! Titeket is utállak!
 Bogumil: De megtudhatnám, miért keresed?
 Gara: Hosszú annak a sora.
 Lajos: Ha kannibál volnék, mennyi nápolyit ehettem volna!
 Gara: Szóval arra gondoltam, biztos kihúzott – e a listáról?
 Bogumil: Persze, megnyugodhatsz. Ma reggel láttam, hogy csak Zsigmike van rajta.
 Gara: Az a fityfiritty?
 Erzsébet: Az a gólyatöcs?
 Lajos: Ki van még a helyiségben, aki elfoglalta Bodont? És hányan alapítottak bolgár bánságot?
 Bogumil: Nyugodj meg, Ludovicus, csak te alapítottál.
 Gara: Az a zabcsíra?
 Erzsébet: Az a csecsemő?
 Gara: Az az embrió?
 Erzsébet: Az a megtermékenyített petesejt?
 Gara: Az a kódex?
 Erzsébet: Ez az én Garám! Ez az én Miklósom! Csak nem tűrnéd, hogy egy ilyen légypiszok üljön a trónodon? Egy ilyen uborkafára felkapaszkodott senki? Egy ilyen nímánd, aki királylányt vett feleségül? Te majd jogosan foglald el a trónt, ha elveszel!
 Gara: Ha elveszek? Inkább lepofozom azt a mazsolát a trónról!
 Bogumil: Mi lelt, Miklós?
 Lajos: Hány hadjáratban harcolt Miklós Dalmácia birtokáért? Csak kettőben! De ott is velem!
 Bogumil: Ez az én Ludovicusom, aki hadjáratot emleget! Hát fegyverbe állsz újra?
 Erzsébet: Ragadj fegyvert, Miklós!
 Bogumil: *(Lajosnak)* Mutasd meg ennek a csőcseléknek!
 Erzsébet: *(Garához)* Verekedj oroszlánként!
 Bogumil: Ne hátrálj és ne csüggedj!
 Lajos: Az ország szeme rajtam!
 Gara: Engem figyel a nép!
 Lajos: Magyarországot keleti nagyhatalommá teszem!
 Gara: Én is!
 Lajos: Majd pont te!
 Gara: Igenis én!
 Erzsébet: Meglátod, Bogumil, azzá teszi!
 Lajos: Te? Hiszen azért neveztelek ki nádornak, mert olyan tutyimutyi voltál!
 Bogumil: Ez a tutyimutyi?
 Gara: Azóta ráébredtem, hogy van politikai talentumom!
 Lajos: Neked politikai talentumod? Annyi van, mint harmadik füled!
 Erzsébet: Ráébredtettem, hogy van politikai talentuma!
 Bogumil: Annyi van neki, mint harmadik szeme!
 Lajos: Füle.
 Bogumil: Bocsánat.
 Lajos: Csak tettetted a majmot, hogy elcsábíthasd a feleségemet, azt a hülyét!
 Gara: Azt a rusnya feleségedet?
 Lajos: Azt az ocsmányat, igen! Csak hogy megkaparinthasd a trónt!
 Gara: Azt a háripiát? Ő akaszkodik rám! Csak azért akarom a trónt, hogy lefejeztessem!
 Lajos: Hagyd a trónt, majd én lefejeztetem!
 Gara: Te? Eddig bíztam benned, de én többet nem megyek az ágyasházába! Inkább én is Efrémet küldöm!
 Erzsébet: Szóval te küldted Efrémet?
 Lajos: *(Garával egyszerre)* Nem ő küldte! Én küldtem!
 Gara: *(Lajossal egyszerre)* Nem én küldtem! Ő küldte!
 Bogumil: Hogy megölje Erzsébetet.
 Lajos: Így van. Még mérget is adtam neki. Csak nem esett baja?

Efrém: (be) Jól vagyok, köszönöm. Már ahogy az ember lehet olyankor, amikor éppen tönkretesz az életét. (el)

Lajos: Efrém tehát jól van. De nem erről beszélgettünk!

Erzsébet: Miklós, nem ismerek rád!

Bogumil: Ó az.

Erzsébet: Bogumil ma akart összeadni minket a temetőkápolnában!

Bogumil: Szerettem volna.

Gara: Sürgős? Előbb megkeresném Bogyzislót.

Erzsébet: De azután az enyém lesz!

Gara: Majd ha egy bogumil lesz a római pápa.

Bogumil: Tessék?

Gara: Te nem vagy bogumil.

Bogumil: Ez igaz. Hát akkor sose lesz Erzsébeté?

Gara: Eszerint. De most megyek és megkeresem Bogyzislót. (el)

Negyedik szín (Ugyanott. Ugyanazok.)

Lajos: Mikor készítette ez a havasalföldi vajdát a magyar fennhatóság elismerésére?

Erzsébet: Ellöksz, Miklós? Hát ellöksz? Hiszen adtam reményt szerelmednek! Miért hát e kétségbeesés?

Lajos: Pont Miklós. A tutyimutyi nádor, akit csak azért neveztem ki azzá, mert szórakoztatott a hülyesége! Mikor evett ez nápolyit?

Erzsébet: Ó, Miklós! Hát elfelejtetted azokat az éjszakákat? Hát nem mesélte Efrém, micsoda éjszakák voltak?

Lajos: Persze. Legyen ő a király. Engem temessenek be. Aztán nézzék meg, mi lesz a birodalomból! Hogy hullik részeire! Hogy szakad el Bodon!

Bogumil: Ezt nem hagyhatod, Ludovicus!

Lajos: Miért? Én csak élőhalott vagyok. Én bármit hagyhatok! Én ettől a földtől nem kapok semmit, csak egy sírgödört, és még abban sem lesz föld!

Bogumil: Attól gödör.

Erzsébet: Ó, cudar sors! Hát nem elég, hogy oda a férjem, szegény árva özvegyet még a szeretője is elhagyja! Bizony nem könnyű ilyen gyötörően szenvedni! Nagyon téved, aki azt hiszi, hogy könnyű!

Lajos: Engem te ne oktass ki, Bogumil! Én élni akartam valamikor! Harcolni, néha majdhogynem elfoglalni Rómát! De kellett valakinek az életem? Azt mondták: „Nem, maradj halott! Miklós lesz a király!”

Bogumil: Vagy Zsigmond.

Lajos: Mindenki mást mondott. Ne szólj folyton közbe!

Erzsébet: Nem egy kellemes érzés. Már tudom, miért kelt a szenvedés olyan bánatos képzeteket az emberekben, miért nem örülnek inkább neki. A szenvedés olyan, mint a kín. Vagy méginkább mint a gyötrellem. Éppenséggel gyötör.

Lajos: De tudod, mit mondok, Bogumil? Hogy legyen úgy, ha úgy akarják! Fognak még az életemért könyörögni! „Éledj fel, Bodon meghódítója!” „Ébredj fel, velencei győző!” „Vesd fel pilláid, havasalföldi vajda készítője a magyar fennhatóság elismerésére!” Hallgatni fogok, mint a sír. Mert én még egyszer nem próbálkozom. Inkább teljesen nekikeseredem.

Bogumil: Nem, ne keseredj neki, Ludovicus!

Lajos: De. Nekikeseredem. Tudod, ki fog ezentúl Erzsébetnek ugrálni az ágyon és kiabálni!

Bogumil: Legfeljebb ha Efrém.

Erzsébet: Kérlek, Bogumil, ne beszéljess a halottal, tudod, hogy nem szeretem. És pláne ne Efrémről! Nem akarok Efrémről beszélni!

Efrém: (be tüzfával) Rólam beszélnek?

Erzsébet: Igen, de szeretnénk nem.

Efrém: Tulajdonképpen kezdem egyre jobban élvezni, hogy bekapcsolódok a társasági életbe! El nem tudják képzelni, milyen bonyolult lelki folyamatok állnak megváltozott közérzetem hátterében!

Lajos: Tudj'isten, valahogy jobban szerettem a régi Efrémet.

Bogumil: Mi az ott a kezdedben, Efrém?

Efrém: *(zavartan)* Kezemben? Melyik kezemben?

Bogumil: Bármelyikben.

Efrém: Voltaképpen tűzifa. De megyek, mert beszélnem kell valakivel! *(el a tűzifával)*

Bogumil: Ezt a szerencsétlen Efrémet a rögeszméje teljesen kiforgatta magából. De nem Efrémről akarok beszélni, hanem a hadjáratról!

Erzsébet: Hát ne is beszéljünk Efrémről!

Lajos: De a hadjáratról se!

Bogumil: Aztán a hadjáratról pont miért ne? Nem ilyen voltál te hajdanában, Ludovicus! Tele voltál tűzzel, lelkesedéssel, merész lépteid döngtek a hadak ösvényein! Hát elfelejtetted?

Erzsébet: Hát elfelejtett Miklós! El- vagy fel-, mindegy - de ejtett.

Bogumil: Ejtenéd-e ezt a csodálatos tervet, csak mert csábít a tunyaság? Azelőtt a pusztá föld egyengette derekad, nem puha párnák ótták!

Lajos: Jó ez a párna. Csak a levegő hűvös.

Efrém: *(be a tűzifával)* Visszahoztam a tűzifát.

Lajos: Ez az Efrém minden gondolatomat lesi.

Bogumil: Ludovicus, hiszen a nevedért teszem! A neved, a neved!

Erzsébet: Nevelés, amit Miklós csinál! Megérdemelné, hogy lemondjak róla! Lehet ilyen állhatatlan ember király? Nélkülem?

Efrém: *(eltesseki Bogumil t az ágy mellől)* Szabad? *(az ágy alá teszi a tűzifát)*

Bogumil: Mit csinálsz itt, Efrém?

Efrém: Voltaképpen tüzet.

Bogumil: Minek? Ludovicus hajdan olyan tüzes volt, mint egy kandalló!

Lajos: Mint egy dalló kan.

Efrém: Hogyan mondjam el nekik, hogy az ágyat fogom felgyújtani azért, hogy Lajos vagy bennéjjen, vagy ha kiugrik és a lábát megperzseli a láng, kiessen az ablakon, vagy esetleg meg szívészélhűdés végezzen vele, amikor felforrósodott testét hirtelen éri a kinti hideg?

Erzsébet: Hideglelést kapok Miklóstól. Undorítóan viselkedik. Hát ilyen egy lovag? Komolyan mondom, még Efrém is lovagiasabb!

Bogumil: Minek ide tűz? Ludovicus fagyott, halott, minden parazsa hamu! Amit talán már mamunak is mondana!

Lajos: Mammutnyi birodalommá tettem ezt a parányi országot! A bolhából csináltam elefántot! És erre még ma is képes vagyok!

Efrém: Hogy mondjam el nekik, hogy Lajost akarom megölni? Ez a rossz a folytonos társalgásban: az ember nem viselkedhet őszintén, mert mindig mindent meg kell magyaráznia! Úgy kell nekem! Miért válaszoltam?

Erzsébet: Sőt! Az a gyanúm, hogy minden bizonykodása dacára, valójában mégsem Miklós küldte Efrémet! Pedig milyen szépeket üzent vele! De lehet, hogy nem is ő üzent?

Bogumil: Miért gyújtánál hát tüzet, Efrém? Semmi gyűlékony nem maradt benne. A szíve üres, a gyomra tele van rézpénzzel, ami nem ég el.

Efrém: Semmi baj, majd az ágynemű. Minden csak a helyes máglyarakáson múlik. És ez egy helyes máglyarakás, nem? Így ni! Ezen úgy megpörköldök, mint a malac! Csak úgy serceg majd a zsírja!

Bogumil: Eltunyult és meghízott, az igaz. A lelkén is zsírpárnák ülnek.

Efrém: Az kiolvad. Csak megfelelő tűz kell.

Bogumil: Te még bízol benne, Efrém? Jólesik a derűlátásod. Örülök, hogy te is vissza akarsz hozni az életbe Ludovicust!

Efrém: Én? Én meg akarom ölni!

Bogumil: Micsoda? Ártánál neki?

Efrém: Na ezt utálom a társalgásban. Az ember világosan elmondja a gondolatait, és aztán mégis hülyének nézik.

Erzsébet: Talán Efrém magától találta ki? Hát ő akar a királynőjévé tenni? Hát ezért nem emlegette Miklóst! És én hagytam, hogy az a galád Gara visszaéljen Efrém jóságával! Ne hagyjam Efrémnek, hogy királynőjévé tegyen? Legyek gonosz? Fújjam el Efrém lobogó vágyait? Nem, ezt nem tehetem vele!

Lajos: Tessék, itt van egy bolha! *(felmutatja)* Elefántot csinálhatnék belőle, ha akarnék! De hálás lenne-e ez a bolha? És az az elefánt? Vajon nem tiporna halálra? *(szégyenre)* Tessék! Most már Miklós is csak döglött elefántot csinálhatna belőle! De ő még arra sem képes!

Bogumil: Túlzottan szó szerint vettél egy metaforát, Ludovicus!

Lajos: Na és? Hol van az megírva, hogy egy halott vonatkoztasson el a metaforáknál?

Erzsébet: Metafora? Olyan övszerű?

Efrém: Ó, Sötétség Ura, nem láttad a kovakövem? Persze, Te sose válaszolsz. Én mostanában minden hülyeségre válaszlok. Te hogyan tudod megállni? Lehet, hogy az én kérdéseimben van a hiba? *(csihol)*

Bogumil: Muszáj így kattogni?

Efrém: Hogy máshogy?

Bogumil: Halkabban.

Efrém: Csak egy pillanat. Igazán csak egy pillanat. Rögtön megvagyok.

Lajos: Nem hoznál inkább helyett a zaj helyett egy takarót? Fázom.

Efrém: Rögtön meleg lesz.

Bogumil: Ez a Efrém milyen ezermester! Lehet, hogy több hasznát venném egy hadjáraton, mint neked, Ludovicus. Igaz, Efrém? Hallod?

Efrém: Bocsánat, nem figyeltem.

Bogumil: Nem válaszoltál.

Efrém: Igazán? Tényleg? Hurrá! Tudok én nem, ha kell! Hallottad, Sötétség Ura? Nemsokára alliterálni is fogok, csak légy türelemmel! Tünetmentes türelemmel! Terebélyes, teljes, tökéletes türelemmel! Megtört a Jég! És csakhamar felolvad a Zsír is! Lobog majd a Mágya! És én Lajos lecsöppenő, kisülő Zsírját kenem a homlokomra Olajként, olyan ízé Olajként, na! Van valami speciális neve, de mi is az?

Lajos: Talán kolibri. Bogumil, miért mászol a fülembe?

Efrém: Szóval királlyal kenem magam Királlyá! Ez fog neked tetszeni, ugye Te Ronda Ördög?

Erzsébet: Itt vagyok, Efrém. Jó.

Efrém: Hm. Most mit ne válaszoljak?

Erzsébet: Nem érted, Efrém?

Efrém: A fejemet vajon rázhatom-e?

Erzsébet: Rázhatod. *(Efrém rázza)*

Bogumil: Válaszol ez! Rájöttem: annyi a trükkje, hogy nem néz ránk válasz közben!

Erzsébet: Hát tégy Királynőddé! S én Királyommá teszek! Okádd rám a Tüzedet, Te Sárkány! Uh!

Efrém: Fura egy nő. Mit nem mond.

Erzsébet: Te Lángsörényű Oroszlán! Csapj a Te bicebóca gödölyédre! Marcangolj szét: hamm! Mondd azt, hogy hamm!

Efrém: Ha majd hülye leszek.

Erzsébet: Már értem, mire mondtad azt a királynő-dolgot! Igen! Dobálj a Bográcsodba, és döfködj a Vasvilláddal! Én Pokollá teszem az életed, hidd el!

Lajos: Ezt nyugodtan elhiheted neki, Efrém. Mit rágod a fülem, Bogumil?

Erzsébet: Miért habozol, Efrém?

Efrém: Ezt a nőt szerettem? Ez egy vérszomjas örült!

Erzsébet: Miért késkéledsz fehér húsomba mélyeszteni Fűrész Agyaraidat?

Efrém: Nem bírom az ilyen erélyes nőket. Egy nő féljen és sikoltozzon, de ne üvöltsön, mint egy sakál!

Erzsébet: Gyűjts meg! Gyűjts meg végre!

Efrém: Egy pillanat, mondom.

Erzsébet: Te tudsz csak ilyen Tüzet csiholni! Ilyen Emésztő Lángot! Ilyen Hőt! Csiholj!

Efrém: Csiholok.

Erzsébet: De most!

Efrém: Most csiholok.

Erzsébet: Látni szeretném végre a Tüzedet!

Efrém: Hogy az a kénköves ménkü...

Erzsébet: Olyan, igen!

Efrém: Tudom, hogy olyan! Ez teljesen rögeszmés. Jobb lesz nem szólni hozzá. Már csak a fogadalmam miatt is.

Erzsébet: Miért kattogsz, miközben beszélek?

Efrém: Csiholom.

Erzsébet: Miért nem csiholod?

Efrém: Meg akarom gyújtani.

Erzsébet: Miért nem akarod meggyújtani?

Efrém: Hát üdvözüljek, ha ez normális.

Erzsébet: De miért fordulsz el, Efrém? Csalódnom kell benned is? Vagy mégis Gara küldött, az a sátánfajzat?

Efrém: Lajos küldött.

Erzsébet: Lajos halott!

Efrém: Jól van, na, nem megy az olyan könnyen. Főleg, ha feltartanak.

Erzsébet: Én feltartalak? Hát akkor takarodj vissza Miklóshoz és mondd meg neki, hogy nem vagyok kíváncsi több üzenetére!

Lajos: Elég volt, Bogumil, ne duruzsolj itt a fülembé! Tudod, hogy nem érdekel a világtörténelem! Teszek a világtörténelemre!

Bogumil: De a te címed felelősséggel jár! A te neved mindenképpen fennmarad! De az enyém?

Lajos: Sejtettem, hogy valami ilyesmiről van szó.

Bogumil: Mi mindent megtettem térted! Érted lettem bíborossá!

Lajos: Tudtam, hogy egyszer sor kerül erre.

Bogumil: Mit csinálsz tizenöt éve, Ludovicus? Itt henyélsz a történelem kellős közepén, vágatod le a lábujjaidat, és siratóasszonyokkal pörölsz! Így nem lehet élni! Szárnyalni kell nagy eszmékért, nagy trónokért! Neked nincsenek céljaid, Ludovicus! Csak feküdni és feküdni! Éghetne a bőr a képedről!

Efrém: Ez a folytonos sürgetés a halálom! Ó, balsors! Ó, balvégzet! Ó, baleset! Ó, balítélet! Ó, balta!

Erzsébet: Mihez kezdjek most, hogy Efrém is túl büszke elfogadni a felé nyújtott kezét? Zsigmike nem tesz régensévé, Gara nem tesz királynőjévé, Efrém sem a sajátjává! Mi lesz belőlem? Hisz nem értek semmi máshoz! Hogyan fogok így boldogulni az életben?

Bogumil: Hiszen te halott vagy, Ludovicus! Az egyetlen dolog, ami még életben tart, hogy rettegsz a becsatástól. És ennél azért több kell egy embernek.

Lajos: Miért ugráljak a hálátlan utókor kedvéért? Erzsébetnek is ugráltam, aztán mi volt a hála? Hozzámjött.

Bogumil: Hát legyél te is hálás!

Lajos: Menjek hozzád?

Bogumil: Gyere velem! Véd fel arany betűkkel neveink a világtörténelem panteonjának timpanonjára! Légy te a király, én meg majd meghúzódom a pápák között!

Efrém: Ó, baltazár! Ó, baltazárda! Ó, baltazárdalosmadár!

Erzsébet: Mennyire más lenne, ha Lajos élne! Bár feltámadna megint, szokás szerint!

Lajos: Hát nem, Bogumil! Halott maradok. A nevedet meg oda írogtatod, ahova tetszik, csak a síromon legyen a sajátom!

Erzsébet: Ó, ha újra megnyílna örökre elnémult szája!

Lajos: Elegem van! Nem szólok többé senkihez! Legyen nektek!

Efrém: Ó, baltazárdalosmadárda! Ó, baltazárdalosmadárdalárda! (*kirohan*)

Lajos: Még némább leszek, mint az a kretén Efrém!

Erzsébet: De talán van még remény?

Bogumil: Állj a seregek élére!

Erzsébet: Újjászülethet halottaiból!

Bogumil: Öltsd fel nehéz vértedet!

Lajos: Úgyse válaszolok.

Erzsébet: Tán ismét győzedelmeskedhet a halálon, hála gondos ápolásomnak!

Bogumil: Pattanj fel a vezérménre! Légy az éllovas!

Erzsébet: Igen! Él Lajos!

Lajos: Csak ezt ne!

Erzsébet: De igen! Él!

Bogumil: Éllovas!

Erzsébet: Él Lajos! (*rágrik*) Lajos, Lajosom! Hát újra hallhatom első szavaidat?

Lajos: Nem! Nem! Unom! Torkig vagyok ezzel a procedúrával minden reggel! Elég volt!

Bogumil: Igen. Ez az életed. Tényleg él Lajos. Nem éllovas. Tessék! Ez kell neked!

Lajos: Nekem nem ez kell!

Erzsébet: Neked nem ezt kell mondanod!

Bogumil: De ez kell: „Ó, pitymall a rózsaujjú hajnal, pirkad újra életem, s Erzsébet a neve!”

Erzsébet: Látod, ezt kell mondanod. Bogumilt ápolom? Ó a leprás, ő haldoklik - mert még haldokolsz, ezt hajlamos vagy minden reggel elfelejteni -, ő fekvőbeteg? És ő mégis tudja!

Bogumil: Igen. Én írtam.

Erzsébet: Bogumil, téged ki kérdezett?

Bogumil: Ki is? Te kérdeztél, Ludovicus?

Lajos: Meglepne. Feltételezne valami elemi érdeklődést. Talán Erzsébet?

Erzsébet: Én, igen. Azt kérdeztem, ki kérdezett.

Bogumil: Hát te.

Erzsébet: Persze, most már emlékszem. Akkor befognád a szádát, hogyha senki más nem kérdezett?

Kezdd el szépen, Lajos! Megint dél lesz, mire elszavalod azt a himnuszfüzért, amit Bogumil hozzám írt a nevedben. És tudod, hogy addig nincs évés.

Lajos: Ez az élelem a halálom.

Bogumil: Ettől vagy ilyen dagadt!

Lajos: Nem tetszik? Azt mondd, henyélés az egész? Rózsaujú hajnal? Cseréljünk helyet, tessék!

Bogumil: *(megvetően)* Igazad van. Én ezt nem bírnám elviselni.

Lajos: Na látod.

Erzsébet: Bogumil, most már joggal beszélgethetnél vele, hisz él, csak nagyon zavar, hogy folyton elterele a figyelmét a feltámadásáról. Kezdd hozzá, Lajos!

Lajos: Nem! Dehát mit válaszolok én itt? Olyan vagyok, mint Efrém... volt. Ha hallani akarod, tessék, feküdj ide a helyemre!

Erzsébet: Van is nekem időm egész nap heverészni, és hagyni, hogy a feleségem körbeugráljon és mindent megcsináljon helyettem!

Lajos: Szóval helyettem háltál Efrémmel is?

Bogumil: Miklós helyett hált Efrémmel... is.

Erzsébet: Bogumil, a gyóntatóm vagy! Lajos, te pedig miről beszélsz? Nem értem! Ami pedig a fő kérdést illeti, megérdemelnéd, hogy ne éledj fel, ha már olyan cudarul haltál meg. És ne duzzogj! Hívom az udvart. Köszönd a jó szívemnek! *(ki)*

Ötödik szín

Lajos: Őzséb. Durcás vagy, Őzséb?

Bogumil: Nem vagyok durcás, Ludo... azaz Lajos. Én lehet, hogy Őzséb vagyok, de te nem vagy Ludovicus! És látod, az utókor mégis Ludovicusként fog rád emlékezni, rám pedig sosem Őzsébként!

Lajos: Bizony, ez szomorú, Őzséb. Ne is fájdítsd vele a szívemet.

Bogumil: Isten ments, hogy fájjon a szíved. Így is van elég bajod, nem igaz?

Lajos: De igen. Tudod, hogy Erzsébet tett beteggé. Pedig az elején valósággal beteg voltam Erzsébetnek.

Bogumil: Egy Ludovicus nem mentegetőzne.

Lajos: Én nem mentegetőzőm... én csak úgy mondtam.

Bogumil: Egy Ludovicus cselekedne! Ó, mit tenne egy Ludovicus! Kigyógyulna a vacak leprájából, aminek Erzsébet a neve, és ami már tizenöt évét és két lábujját elvette! De te? Tűrni fogod bambán, ahelyett, hogy megfojtanád a férget, megmérgeznéd, kielegetnéd, felszúrnád a kelést! Add neki sorban lelked lábujjait, add a szívedet az Őrdögnek, mint Efrém!

Lajos: Ne hasonlíts Efrémhez!

Bogumil: Én nem hasonlítok Efrémhez. Te hasonlítasz Efrémhez.

Lajos: Én nem hasonlítalak! Te hasonlítasz! *(be Efrém egy égő gyertyával)*

Efrém: Én kiköpött Efrém vagyok.

Bogumil: Efrém! Mi az ott a kezdedben?

Efrém: *(elfújja a gyertyát)* Csak egy viaszrúd. Viaszrudacska.

Bogumil: Értem.

Efrém: Persze, miért titkolózom? Gyertya.

Lajos: És miért nem ég?

Efrém: Minek ilyenkor? Illetve elfújtam. *(magában)* Azért valami mégsincs rendben velem. Csak úgy elfújom a gyertyát. Ó, hogy elpuhultam! Nem ilyen voltam én hajdan!

Bogumil: Látod, Lajos? Olyan vagy, mint Efrém. Elfordítod a fejed és úgy teszel, mintha nem tudnád, miről beszélek. Ugye, te is úgy teszel, Efrém?

Efrém: Tudnám, hogy jött rá! De azt lesheti, hogy válaszolok. Oda sem fordítom a fejem. Inkább szó nélkül kimegyek. *(ki)*

Lajos: No jó, Bog... Őzséb.

Bogumil: Engem te ne hívj Őzsébként! Maradj a Bogumilnál, ha már úgyis úgy utálsz!

Lajos: Á, mindegy, nem a néven múlik. Na ne légy már ilyen haragos!

Bogumil: De igenis haragos vagyok! Mert én nem tudom magamnak olyan könnyen elfelejteni, hogy az életem egy kudarc, mint te! Hogy minden hadjáratod összeomlott!

Lajos: Az én hadjárataim? Az én gyönyörű hadjárataim? Elfoglaltam Bodont!

Bogumil: Megtorpantál Bodonnál! Tibetbe indultunk, nem emlékszel? Rég láma lehetnék!

Lajos: Velence? Nápoly?

Bogumil: Egyiptom? Ízisz-főpapság?

Lajos: Szerbia? Bosznia? Havasalföld?

Bogumil: Ott kellett lemondanom az ajatollahságról! Ó, a muzulmánok!
 Lajos: Bűn, hogy az ország érdekét a rangkórságod elébe helyeztem?
 Bogumil: Az a bűn, hogy bármire vettelek rá, visszafordultál félúton! És elégetted a térképeimet!
 Lajos: Azért égettem el, mert zsírpecsétesek voltak.
 Bogumil: Mert rajtuk ettél! Pedig belőlük kellett volna táplálkoznod! A te életed nekem nem élet! Én nem akarok tétlenül elpusztulni, belezsibbadni a koporsóba!
 Lajos: Őszéb, ne mondj ilyeneket, mert karóba huzatlak! Inkább segíts megszabadulnom Erzsébettől, és ha majd nem kell minden nap szembenéznem a halállal, talán lesz erőm, hogy szembenézzek a halállal minden nap.
 Bogumil: Olyan hosszú ideig hittem neked. De ennek vége. Számomra meghaltál, Lajos. Mit tettél a hírnévért? Örököltél egy trónt, sokszor beérted kevéssel, és elefántnak nézték a bolháidat.
 Lajos: Hát igenis akkora bolháim voltak!
 Bogumil: Mindig szó szerint veszed ezt a metaforát. Semmit sem tettél azért, ami lehettél volna, és mindent hagytál, hogy az légy, ami lettél!
 Lajos: Hát majd én megmutatom neked! *(kímászik az ágyból)*

Hatodik szín (Lajos talpon. Be Károly)

Károly: Jó reggelt, jó reggelt! Errefelé ilyen későn szokás kelni?
 Bogumil: Nem mindenkinek.
 Károly: Persze aki olyan sokáig marad fenn...
 Bogumil: Mint a neve...
 Károly: Én is olyan álmos vagyok, majd eldőlök! Egy percet sem tudtam aludni a rettegéstől. A szobám ablaka előtt egész éjjel a láncait csörgette egy bogumil! Ekkora agyarak, ekkora fülek, az egész testén szőr, hatalmas izmok és hosszú, előreálló orr! És ha még csak a láncát csörgette volna! De vesszétől ugatott, hogy egy komondor se különbül!
 Lajos: Élvezzik a vendégszeretet, Károlyka?
 Károly: Bocsnát, nem emlékszem, volt-e már szerencsém? Szintén a házhoz tartozik?
 Lajos: Persze. Én vagyok itt a kelő. Tudja, minden hálószobához tartozik egy ilyen kelő.
 Károly: Nagyon érdekes.
 Lajos: Rusztikus, nemde?
 Károly: Pontosan. És minden kelő ilyen későn kel? Csak mert már sokakat láttam.
 Lajos: Azok előbb kelnek. Az a dolguk. Ők az előkelők.
 Károly: Ez a sok furcsaság! Remélem, soká maradok itt!
 Lajos: Én is remélem. Amíg a fejét nem veszik.
 Károly: Ez valami mondas, igaz? Nahát, a sok izgalom! Le sem bírom hunyni a szemem, pedig majd leragad! Az éjjel is az a bogumil! A háztetőn meg egy efrém nyivákol... A hajam égnek állt! Látod? Ez még éjjelente sem alszik! Ha pihen is, aktívan pihen.
 Bogumil: Bizony! Olvasni szoktam.
 Károly: Én pihenek aktívan! Ez mindenfélével vacakol közben! Ha pihen, akkor közben olvas! De még ha olvas, aközben is lajhárt nézeget, vagy kolibrit!
 Károly: Efódot... azaz kódexet, miket is beszélek! Álmos vagyok, na.
 Bogumil: Mert neki céljai vannak! Akármilyen hülye céljai is, de céljai!
 Lajos: Akárcsak neked. Te talán még azt is jobban szeretnéd, ha ez az idióta lenne a király, akinek még azt sem tudod, mi baja!
 Bogumil: Ő legalább nem elégedne meg a naphosszanti tespedéssel!
 Lajos: Károlyka, nem akar egy kicsit király lenni, azt is kipróbálni? Hm?
 Károly: Jaj, nem!
 Lajos: Miért nem? Ez igazán rusztikus!
 Károly: Mondjuk, izgalmas lenne, az biztos!
 Bogumil: Persze. Egymást érik az események. A meglepetések.
 Károly: Csak félek egy picit, nehogy megtámadjon egy bogumil vagy, isten őrizz, egy efrém!
 Lajos: Azért nem kell mindent ilyen komolyan venni, ilyen elmebeteg. Nem szaladgálnak ám itt efrémek meztelen pallosokkal, üvöltve!
 Bogumil: Főleg nem nappal.
 Károly: Ez igazán megnyugtató. Akkor ledőlök egy kicsit. *(ledől egy kicsit)* Milyen kényelmes! Itt aztán lehet élni! Ellennék itt évekig! Hogy is mondják errefelé? Amíg a fejemet veszik! Hehe... *(Efrém beront üvöltve, meztelen pallossal)* Jaj, de félelmetes! Brrr!
 Lajos: Efrém!

Károly: Jaj, egy efrém! (*Efrém lefejezi*)
 Efrém: (*felkapja a fejét*) Ó, Sátán! Ó, én Uram! Fertelemnek Oltára lett e nyoszolya! Ó, Vér! Aldoópap vagyok, latinul nem tudom! És Király! Latinul, azt hiszem, rex! Persze nem vagyok benne biztos! Magamra kötöm az áldozópapoknak azt az Övszerű Micsodáját, és végre az összes ilyen Hülye Szónak utánanézek! Utána én! (*ki*)

Lajos: Károlyka... Él még? Vagy csak nem válaszol? Efrém miatt nem válaszol, ugye?
 Bogumil: Látod, Lajos, ideje volt kiszállnod az ágyból. Szegény Károly. Lajos: újjászületett!
 Lajos: Ne gyere te is ezzel!
 Bogumil: Nézd meg ezt a tetemet!
 Lajos: Ez lennék én?
 Bogumil: Ez lehetnél te!
 Lajos: Nincsenek ilyen ambícióim!
 Bogumil: Nem lettél okos, mióta lusta is vagy. Tényleg nem érted? A természet különös kegyelme, illetve szerintem inkább Istené, adott neked még egy lehetőséget! Károlyt vette el helyetted!

Lajos: Bár Erzsébet cselekedett volna így!
 Bogumil: Erzsébet, mindig csak Erzsébet! Ki ahhoz egy asszony, hogy megfékezzen egy férfit! És milyen férfi az? Allnál csak elé egyszer, hogy „Holnap indulok Rómába Bogumillal!”, ugyan mit mondhatna? Ez az egész Erzsébet-dolog nekem kifogásnak tűnik.

Lajos: Önző vagy, Bogumil? Csak magadnak akarod a gyűlöletemet? Hidd el Erzsébet is rászolgált, és hidd el, neked sem jut azért kevesebb! Néha azt hiszem, már csak e gyűlölet éltet!

Bogumil: Olyan vagy, mint Efrém.
 Lajos: Erre nem válaszolok.
 Bogumil: Nem is kérdés volt. Használd ki, hogy Károly halála megváltotta az életedet! A régi önmagad ott fekszik az ágyban holtan - a régi Lajosnak el kellett pusztulnia és el is pusztult! A régi Lajos meghalt!

Hetedik szín

(be Erzsébet, Mária, Zsigmond, Bogyisló, Gara)

Erzsébet: A régi Lajos újra él! Semmi ok a gyászra! Üvöltsetek!
 Udvar: Hurrá! Meghalt a király! Éljen a király! Hurrá! Kár, hogy nem igaz!
 Erzsébet: Hogyhogy nem igaz? Hogy lehet ilyet mondani?
 Bogyisló: Interregnum van. Felírtam.
 Zsigmond: Most már én vagyok a király? Lefejeztethetem Máriát?
 Gara: Ez él? Ez halottabb, mint szokott!
 Erzsébet: Igenis él a férjem! Tegyétek vissza a fejére a koronát!
 Gara: Először talán a fejét kéne!
 Erzsébet: Értesz is te az ilyen dolgokhoz!
 Gara: Szóval csak féltél, hogy elterjed a fertőzés. Szerencse, hogy sikerült a fejét megmenteni!
 Erzsébet: Lajos, hol a fejed? Válaszolj, Lajos! Csak durcás, azért nem válaszol!
 Bogyisló: Meg szája sem igen van.
 Mária: Az is a fején volt, emlékszem. Jaj, szegény apám!
 Erzsébet: Miért szegény? Mert él? Mert él!
 Mária: Fura lehet neki így.
 Bogyisló: Nekem elég ebből! Most valaki mondja meg, hogy él-e!
 Gara: Én élek.
 Mária: Én is élek. De van itt valaki, aki nem él.
 Zsigmond: Én is élek!
 Mária: De ő hazudik.
 Bogumil: (*elővonja Lajost*) És él Károly is!
 Lajos: Fura lehet neki.
 Erzsébet: Lajos, te élsz?
 Bogumil: Hát ő él. De ő Károly.
 Erzsébet: Lajos! Te vagy Károly?
 Bogumil: Nem. Lajos Lajos. Károly Károly.
 Erzsébet: Ez furcsa.
 Gara: Szerintem egész természetes.
 Erzsébet: De régen nem ilyen volt. Régen fiatalabb volt!
 Bogumil: Hja, régen én is fiatalabb voltam!
 Udvar: Bizony. A régi szép idők! A boldog ifjúság! Hogy elrepül!

Bogyzsló: Én nem értem. Én csak egy hülye lengyel vagyok! Valaki mondja már meg, hogy ő Károly vagy Lajos!

Gara: Én Miklós.

Zsigmond: Én Orbán. Vagy Kelemen.

Mária: Ne hazudj!

Zsigmond: Zsigmond.

Lajos: Én izé... én Károly. Milyen érdekes itt ez az udvar. Azt ne mondjam, rusztikus. Ilyen bogumilok, meg efrémek, kutyák, macskák, bolhák, elefántok. Néhány lajhár itt-ott. Kolibrik, efódok. Hol is felejtettem a kódexemet?

Bogyzsló: Jaj, vissza is adom. *(odaad egy kódexet Lajosnak)*

Erzsébet: Mennyire hasonlít Lajoshoz! Megszólalásig.

Bogumil: De ha megszólal, látszik rögtön, hogy Károly.

Bogyzsló: Végülis rokonok.

Erzsébet: Jobban hasonlít Lajoshoz, mint maga Lajos. De azért él Lajos is! Még meleg!

Gara: Nem él! Elég volt a mindennapos feltámadásokból! Nem csoda, hogy szegény Lajos belehalt! Ki bírja ezt a folytonos macerát?

Bogyzsló: Én felírtam, hogy interregnum. Meg hát ha élne is, ugye, nem verethetjük a pénzekre a képmását!

Erzsébet: De él! Beszélgetsek vele! Kérdezzessetek bátran! Annyi az egész, hogy Efrémtől átvette a mániáját!

Lajos: *(a kezében véletlenül kinyílik a kódex)* Jé, mi ez? Kettészakadt! Elrontottad, Bogyzsló! Mindig ilyen hülye voltál! Úgy értem, valahányszor találkoztunk! Itt is elszakítottad! És itt is! *(lapozgatja)*

Udvar: A hülye! Így vigyáz más holmijára! Nem is adnám oda neki a lajhárait! A kódexeidet! A lajhárait se! Igaz, én se!

Erzsébet: Lajosom, mondjál már valamit!

Lajos: Nem.

Erzsébet: Tessék?

Lajos: Nem fog.

Erzsébet: De igenis. Mindnyájan hazudtok!

Lajos: Én nem hazudok.

Bogumil: Én se hazudok.

Zsigmond: Én se hazudok!

Mária: De ő igen.

Bogyzsló: Én se hazudok.

Lajos: De ő kódexeket rongál!

Gara: Él? Hát akkor nézd meg, mit csinálok vele! *(lerángatja a tetemet az ágyról és ütlegeli)* Ez él?

Efrém: *(be)* Hallatlan! Mit művel? Ha szóba állnék magával, megmondanám, mit gondolok! Hullagyalázó! Ennek Oltáron a helye! Még ilyet! *(kiviszi a tetemet)*

Erzsébet: Hé, Lajos! Hová mész azzal az emberrel? *(uánafut)*

Bogyzsló: Akkor most Zsigmond úrfi a király?

Zsigmond: Igen!

Gara: Ne hazudj, te kis pondró!

Lajos: Miért, talán te?

Gara: Hé, Károly, vedd le azt a koronát!

Bogumil: Te csak ne akard Károlytól elvenni a koronát!

Lajos: Majd ha te is elfoglalod Bodont!

Gara: Miért, te mikor foglaltad el Bodont? Még magadat sem tudod elfoglalni!

Mária: Zsigmond felnőtt férfi! És csak az ő neve van a listán!

Gara: Csak nem vetted komolyan a tegnapi esti tréfát?

Zsigmond: Lefejeztetem Máriát!

Gara: *(gúnyosan)* Talán Lajost is te fejeztetted le?

Zsigmond: Igenis én!

Mária: Zsigmike! Csak a gonosz Gara bácsi nem akarja, hogy király legyél.

Bogumil: Ph, Gara! Csak azért lett nádor, mert olyan tutyimutyi! Olyan király kell, aki tudja, mi az a kódex.

Gara: A saját kódexeire nem tud vigyázni! Az országot is így fogja eltékozolni! A nagy birodalmat, amit Lajossal építettem!

Lajos: Ó, ha Lajos ezt hallaná! Milyen képet vágna! Mint most én. Vagy rondábbat.

Zsigmond: Lefejeztetem Máriát!

Mária: Előbb hadd szerezzem meg neked a trónt, te kis hülye!

Zsigmond: Jó, szerezd.

Gara: Igen, ilyen király kell nekünk! Aki csak gyilkolni tud!

Mária: Miért, te mit csinálnál?

Gara: Én lefejeztetném Erzsébetet.

Lajos: Őt én is.

Zsigmond: Én őt is.

Bogviszló: Kinyithatom az ablakot?

Lajos: Tessék?

Bogviszló: Leülhetek?

Lajos: Persze, nyisd ki.

Bogviszló: Köszönöm. *(leül)*

Erzsébet: Ó, de nehéz szenvedni!

Gara: Na, meleg még Lajos?

Erzsébet: Egyre melegebb. Ó, ki nyújt vigaszt, ki jó egy árva lélek segítségére, akit minden szeretője elhagyott? Kicsoda, ó, Károly?

Lajos: Gara.

Gara: Károly.

Erzsébet: Ó, látom én a szerelmet a szemeiben! Ez a szerelem betegség! Átragad egyikről a másikra, elevenen elemészt! A szerelem olyan, mint a lepra. De majd én kigyógyítom!

Lajos: Engem? Soha!

Erzsébet: Micsoda tűz! Tudtam én, miért jöttél ide! Az özvegy testemért! Ó, hadd ápoljalak!

Gara: Alighanem hamar kigyógyulna.

Lajos: Én? Soha!

Bogviszló: És ez a metélés az egyetlen gyógy mód?

Erzsébet: Ha nem, hát nem! Akkor örök tűzben hamvadunk el, ahogy Lajos!

Lajos: Nem!!! *(ráront Erzsébetre és az ágyra dönti)*

Erzsébet: Ó, igen!

Lajos: Nem, ha mondom!

Mária: Látod, Zsigmike, ezt kéne neked is csinálnod!

Gara: Nofene! Legyen Károlynak! Akkor nem is küldöm Efrémet.

Lajos: Segítsetek már! Ne hagyjatok magamra!

Gara: Hát én nem fogom tartani a gyertyát!

Bogumil: Igen! Segítünk! Zsigmike, keresd meg a méregfíolát! Mária, te menj ki egy kicsit! Miklós, te hozz be egy gyertyát!

Mária: Inkább én is segítsek!

Gara: Én nem fogom tartani...

Bogumil: Gyerünk gyorsan! *(Gara ki)* Bogviszló, te...

Bogviszló: Én levágom néhány lábujját!

Bogumil: Siess, amíg él! Én fojtogatom a párnával!

Gara: *(vissza egy gyertyával)* Itt a gyertya. Hol a tűzifa?

Bogumil: Pont a lábaidnál.

Gara: Jó. Jaj, megégettem a lábam! *(odaugrál az ablakhoz)* A hóba dugom! De hol a hó? Jaaaa!

Lajos: *(kiesik)* Kiesett a szerepéből.

Erzsébet: *(felugrik)* Ezek el akarnak minket választani!

Bogviszló: *(eksztrázisban)* Téged és a lábujjaidat!

Erzsébet: Jaj! *(levonaglik az ágyról. Mindenki redja, ütik, vágják, mérgezik, nyomasztják, míg végre kileheli a lelkét)*

Zsigmond: *(Máriához)* Ezt is fogom csinálni veled.

Lajos: Megfojtottam a férget! Kiégettem! Felszúrtam a kelést!

Zsigmond: Én találtam meg a mérget!

Lajos: Aranyos kisfiú vagy, Zsigmike.

Zsigmond: Én nem vagyok kisfiú! Én vagyok a király!

Lajos: Undorító kis görcs vagy, Zsigmike! De hol a siratóasszonyok? Ide a siratóasszonyokkal!

Bogumil: Pészgót! Kaviárt! Koporsót!

Bogumil: Túl vagyunk a legrosszabbon, az időtlen várakozáson! Püspökkenyeret, papramorgót mindenkinek! És térképeket! Sokat! Üvöltsetek!

Udvar: Áááááááááááá!

Lajos: Értitek? Az örök nyugalom! Mindannyiunknak!

Bogumil: Büszke vagyok rád, Carolus!

Lajos: Tessék?

Bogumil: Károly vagy.

Udvar: Áááááááááááá!

Zsigmond: Éljek én, a király! Hóhér!

Mária: Kuss, még él Károly!

Zsigmond: Hóhér!

Bogumil: Kuss, te kis féregnyúlvány! Javaslom, hogy koronázzuk királlyá a mai nap hőst, a bátor lovagot, aki a lista élén lovagolna, ha bizonyos kódexrongálók áskálódása meg nem akadályozza benne!

Bogyszóló: *(bűntudatosan)* Már fel is írtam.

Bogumil: Éljen Károly király!

Mária: Éljen Zsigmond király!

Lajos: Azt hiszitek, hogy egy Károly nem tud úgy utálni benneteket, mint egy Lajos? Miért rontjátok el ezt a szép napot?

Zsigmond: *(Máriához)* Mikor fejeztethetlek már le?

Mária: Majd szólok.

Lajos: Elég a vidulásból! Menjetek és hozzatok reggelit!

Bogyszóló: Már tetszett reggelizni!

Lajos: Persze, persze. Akkor hozd az uzsonnát! Sokat! Olyan éhes vagyok, mintha nem is reggeliztem volna.

Bogyszóló: Akkor mégse naponta csak egyszer tetszik enni, ahogy mondani tetszett?

Lajos: Próbálok a helyi szokásokhoz idomulni. Nagyon rusztikusak. Efrémek, bogumilok, ugyebár. Nos, mintha mostantól egy új Károly állna előttetek. Megpróbálok megváltozni. Megpróbálok olyan lenni, mint Lajos volt, minden idők egyik legnagyobb királya, Bodon meghódítója... De minek is soroljam?

Mária: Mit képzelsz? Még ki sem hült az anyám! Még meleg a keble a viperától, amit melengetett rajta! Micsoda rokon az ilyen? Keselyű! Elvenné egy kisgyerektől az országot, aki már felnőtt férfi!

Bogumil: Károly nagy király lesz! Ő hozta az egyik pápa halálának a hírért, és elárulhatom, hogy titokban máris fegyverkezik! Nemsokára magyar papát ültet a trónra! Hogy kit, az persze még titok!

Zsigmond: Téged?

Lajos: Á, majd pont őt!

Bogumil: Hehe, nem is engem! Dehogyan engem! Hát pályázom én ilyesmire? De térjetelek tényleg nyugovóra! A gyermeknek is ágyban a helye ilyenkor!

Mária: Ilyenkor délelőtt?

Bogumil: Érték is én a gyerekekhez! De azt hiszem, mindannyiunkat megráztak ezek a hirtelen halálesetek. Nekem, például, őszinte részvétem mindannyiótoknak.

Udvar: *(meghatottan)* Ó, igazán kedves! Megható! Neked is! Parancsolj!

Bogyszóló: *(hüppög)* Milyen szép. Mennyire szerettük... volna... már régen. De rátérve a lényegre: most mi van a trónviszályal?

Lajos: Hogyhogy mi van a trónviszályal? Hülye is ez a Bogyszóló? Nem elég neki a lepra meg az asztma? Én megpofozom! Én elfújom, mint egy porszemet! Én kirágom az ádámcsutkáját!

Bogyszóló: Ha választhatok, inkább tapodni tessék, mint Lajos király.

Bogumil: Hagyjátok Károlyt magára gyászában! Én itt maradok lelki vigaszt nyújtani neki.

Lajos: Nagyon kedves, de igazán semmi szükség rá. Majd kialszom magam, és jobb lesz.

Zsigmond: Most akkor ő lesz a király?

Mária: Csak nem képzelsz, Zsigmike? Hát azért mentem hozzád? Nem hagyom neki! Na, gyere szépen!

Zsigmond: Én itt akarok aludni!

Mária: Fogsz te még itt aludni.

Zsigmond: Ha már lefejeztettelek?

Mária: Pontosan. *(Zsigmonddal ki)*

Lajos: Hagyj magamra, Bogyszóló, és elmélkedj azon, milyen nagy kárt okoztál!

Bogyszóló: Én igazán nem tudtam... Én nem is akartam...

Bogumil: Persze, Bogyszóló, nyugodj meg! Szétszaggattad, hát szétszaggattad. Barbár állat vagy, mit lehet csinálni? Esetleg jóvátenni. *(kikíséri Bogyszólót)*

Nyolcadik szín
(Ugyanazok. Ugyanott)

- Lajos: Miféle trónviszályról gagyogott ez?
Bogumil: Ó, pusztá formalitás. Majd én elintézem, ne törődj vele! Inkább elő a térképeket! Ássuk beléjük magunkat!
- Lajos: Képes lennél mély gyászomban ilyesmivel piszkálni? Éppen most, amikor megöltem a feleségemet és kisemmiztem a lányomat? Ilyen érzéketlen a szíved?
- Bogumil: Hehe. Az állandó tréfálkozásod. Látom, felhangolt a hadjárat.
Lajos: Ilyen viccesnek találad?
Bogumil: Nagyon. Méghogy nem lesz hadjárat!
Lajos: Ez engem is szórakoztat.
Bogumil: Hehe! Itthon maradunk. Itt fogunk tespedni. Sose halunk meg. Gyógyítgatjuk a lepránkat. *(röhög)*
- Lajos: Falatozunk. Pihengetünk.
Bogumil: Hehe! Bizony. Puha ágyban csicsikálunk, nem a kemény földön, hideg sátorban.
Lajos: Egy frászt hideg sátorban.
Bogumil: Nem gázolunk térdig vérben és dicsőségben. Hehe! Megfulladok a röhögéstől!
Lajos: Örülök, hogy te is örülsz.
Bogumil: Persze, hogy örülök. Hehe! Valójában, hehe, én sem akarok hadjáratra menni!
Lajos: Ez nagyszerű. Ezt nem is hittem. Látod, máris kevésbé utállak.
Bogumil: Csak vicceltem ám, hehehe! Mindjárt megfulladok! Nagy kópé vagy te!
Lajos: Köszönöm. Attól félttem, durcás leszel.
Bogumil: Á, dehogy. Van nekem humorérzésem. Hehe-huhu!
Lajos: Jól van. Akkor lefekszem. Te meg menj el valahová vihogni, ahol nem hallak.
Bogumil: Hehe! Feltámadt Lajos! Nagyon jó, hehe! Szólok az udvarnak, hehe!
Lajos: Majd én megmondom nekik. Te csak elröhögned.
Bogumil: Nahát akkor fordítsuk komolyra a szót. Hová is tettük a térképeket?
Lajos: Elégettük.
Bogumil: *(a röhögéstől leesik az ágyról)* Hehehehe!
Lajos: Ezt ne csinál többször!
Bogumil: *(feltápáskodik)* Ó, Lajos, tervek miriádja zsisbong az agyamban. Holnap Róma! Aztán Mekka, Jeruzsálem!
- Lajos: Na szép álmokat.
Bogumil: Ezek nem álmok! Ugorj ki az ágyból! Ölts páncélinget!
Lajos: Hahaha! Jó firma vagy, Bogumil! Várj csak, repülők!
Bogumil: Ma már a pusztán alszunk!
Lajos: Pusztán a gondolat is felélénkít. Na elég, aludjunk egyet.
Bogumil: De nem beszéltek meg a dolgokat.
Lajos: Rosszul emlékszel, Bogumil. Most beszéltek meg őket.
Bogumil: Nincs vesztegetni való időnk!
Lajos: Csak az van.
Bogumil: Nem értelek, Lajos. Mintha nem arról beszélnél, amit együtt akarunk csinálni. Hogy te most Károlyként új hadjáratokra indulsz szerte a világba.
- Lajos: Nem bizony. Én most bejelentem, hogy Lajos vagyok, meg hogy vége a trónviszálynak, meg hogy visszafekszem aludni. Esetleg megreggelizem.
- Bogumil: Nem erről volt szó! Te most Carolus vagy!
Lajos: Ne idegesíts már! Nem gondolod, hogy Károlyként ide-oda rohángászom a világban, csak hogy majd egyszer úgy fekhessen nyugodtan, ahogy most teszem!
- Bogumil: Lajos, dehát a világtörténelem! Hát a lelked csakugyan leprás! Hát mégsem Erzsébet miatt feküdtél nyugodtan?
- Lajos: Erzsébet miatt nem feküdhettem nyugodtan.
Bogumil: De sejthettem volna előre. Már akkor sejtenem kellett volna, amikor Bodonban nem akartál továbbmenni, mert fáj a hátad. Mikor Britanniába indultunk, mert fődruidát készültél választani...
- Lajos: Te készültél fődruidát választani.
Bogumil: Még a határig sem jutottunk! Ha nem botlunk bele véletlenül az arra ténfergő havasalföldi vajdába, és nem kényszerítjük azt a megszeppent nyomorultat a magyar fennhatóság elismerésére, teljesen eredménytelen lett volna az utunk! És mit kérek tőled? Már nem Tibetet, Britanniát, Törökországot, ...

Lajos: Afrikát...

Bogumil: ... Afrikát, csak Rómát. Csak pár lépés! De te olyan vagy, mint egy halott. Mikor Erzsébetet megölted, újra hittem benned. Bár még megölni sem bírtad nélkülem.

Lajos: Még meg sem köszöntem. Bocsánat.

Bogumil: Végeztünk egymással is, nem csak ővele. Én leveszem rólad a kezemet.

Lajos: És az ágyamról is leszállsz?

Bogumil: Le. Boldogulj egyedül! Boldogulj meg! *(ki)*

Lajos: Tessék. Én megmondtam. Ilyen hülye ez az udvar. Összetévesztenek...

Bogumil: *(vissza)* És elviszem a térképeimet is. *(ki)*

Lajos: Összetévesztenek azzal az idiótával. De én nem fogok ugrálni, tüsténkedni, fel-alá hajkurászni magamat. Most is beleborzongok, ha arra az időre gondolok, amíg álltam. Hogy nyomta a föld a talpamat! Hiába: rólam azt regélik, fekvé születtem. Fekve is fogok meghalni - remélem, már csak egyszer - akkor meg minek ácsorogjak közben? Olyan vagyok, mint a birodalmam: itt fekszem Európa közepén. Megérdemelte ez a zsvány banda, hogy nagy nemzetet tettem, amikor szemtől-szembe nem ismernek rám? Rájuk ismerek. De majd én megmondom nekik, hogy ez az egész Bogumil-féle károlyozás talmi, és kár olyan hűhót csapni körülötte. Ez a kényelmes ágy kell nekem, ez... de mi ez? Vér! Hideg! Ez az Efrém hidegvérrel gyilkol. Minek szálltam ki az ágyból egyáltalán? Más hasznom sem volt belőle, csak hogy nem engem fejeztek le. Jaj, ez a Bogumil! Eddig is csak azért álltam szóba vele, hogy megtudja, mennyire utálom. De már utálom utálni is. Na ne már megint!

Kilencedik szín

(be Bogyzsló, Mária, Zsigmond, Bogumil)

Bogumil: *(Zsigmondhoz)* Jöjjön fenséged.

Bogyzsló: Döntsük el végre az interregnumot! A hosszú interregnumok kart karba öltve járnak a belső helyzet fokozatos szétzilálódásával.

Lajos: Hosszú? Tegnap este haltam meg!

Bogyzsló: Megérkezni tetszett tegnap este. Lajos király halt meg tegnap este. Össze tetszik keverni. Még találkoztam is a kísértetével! Ez az érdekes eset bizonyára felkelti az ön becses figyelmét, mert valóban egy kétségtől-mentes rusztikus esetről van szó. Ugye, bogumilok, efrémek, meggyás, nemde?

Zsigmond: Szállj le az ágyról, te trombita! Milyen trombita is? *(Bogumil ság)* Ez az, trombitorlól!

Lajos: Tí megörültetek! Mi már megint ez a virsajt a szobámban? Erzsébet meghalt. Akkor ki szervez ide újabb ünnepségsorozatot az én ébrentartásomra?

Mária: Károlyka, szégyellhetné magát! Szálljon le az apám ágyáról!

Lajos: Szállj le az apádról!

Mária: Ne merje gyalázni az emléket, maga vipera! Nem volt nagy király, nem volt jó apa, de én szerettem! Ne mondom, sokszor kívántam neki rosszat - általában a halálát - de azt sosem, hogy sárral fröcsköljék be az emléket!

Lajos: Na mielőtt tűzként harapózna el ez a téboly, hadd közlöm: én vagyok Lajos, és Lajos é! És uralkodik! Egyelőre még magán is, de azért ne bősájtások tovább!

Mária: Mit szóltok ehhez? Hát nem hazudik az, aki egy árvának azt mondja, hogy él az apja? Hát lehetnék én árva, ha élne az apám? És lehetnék én királynő?

Lajos: Nem vagy árva!

Mária: Te nem vagy árva, tudod? Én árva vagyok! Árva, mint Bogyzsló nagylábujja!

Lajos: Én vagyok Lajos!

Zsigmond: Én is Lajos vagyok!

Lajos: De ő hazudik!

Mária: De te is!

Bogyzsló: Lajos nem élhet. Ne haragudjon, Károly úrfi, de Lajos meghalt. Ezért dül a trónviszály. Jobb, ha ezt tudja.

Lajos: Nincs trónviszály!

Bogyzsló: De. Tessék csak engem megkérdezni. Vagy tessék nézni: felírtam! *(mutatja)*

Lajos: *(eltépi)* Hát vége a trónviszálynak!

Bogyzsló: Jaj! Csak a kódex miatt? Pedig rá volt írva, hogy trónviszály! Elovashatta volna Károly úrfi!

Lajos: Én nem tudom, hogy kell olvasni! Én...

Bogyzsló: *(sértve)* Tegnap pedig azt hazudta!

Lajos: Ez egy idióta! Engem ez kikészít! Bogumil, mondd meg ezeknek a marháknak, kit ölt meg Efrém! Te ott voltál! Mondd el az igazságot! Kit ölt meg Efrém?

Bogumil: Az én felejthetetlen Ludovicus barátomat, akit ti Lajos néven tiszteltetek.
Lajos: Hazudik! Ez is hazudik!
Bogumil: Nézze, Károly úrfi, az élet egy pillanatában mindenkinek szembe kell néznie azzal, hogy ő nem Lajos. Hanem valaki más. Másoknál ez általában hamarabb bekövetkezik, de önnél is természetes. Nem könnyű ez, tudom: én is nehezen törődtem bele.
Lajos: Lajos vagyok, te disznó! Ezt érdemlem tőled? Tudod, mi vagy? Egy bogumil! Bogumilabb egy bogumilnál!
Bogumil: És efrémnél efrémebb. Persze, nem akarom rémisztetni.
Bogyiszló: Efrémisztetni. Hihihi!
Lajos: Efrém? Efrém fejezte le Károlyt! Aztán elégette! Én vagyok a király!
Efrém: (be) Lefejeztem Lajost! Aztán elégettem! Én vagyok a király!
Bogyiszló: Nincs felírva.
Lajos: Efrém, nézz rám! Kit fejeztél le? Válaszolj!
Efrém: Nem.
Lajos: Most is válaszoltál, te hülye!
Efrém: Igennel és nemmel szabad.
Lajos: Ó, de hülye!
Bogumil: Sajnos ilyen a mi udvarunk. Önnek talán még rusztikusnak tűnik, de valójában csupa hülyéből áll.
Efrém: (hirtelen felismeréssel) Mit keres itt Lajos?
Lajos: Pszt! Figyeljétek Efrémet! (mindenki elhallgat s figyel)
Efrém: Hát Lajost én lefejeztem!
Lajos: Ne ezt mondd! Hanem amit az előbb mondtál!
Efrém: Ó, Sötétség Ura, Szennynek és Fertelemnek Atyja! Hogyan lehetséges ez? Hiszen Lajos halott! Por és hamu!
Lajos: Most mellébeszél!
Mária: Ezt a tébolyultat akarod királynak, Bogumil?
Bogumil: Valamit félreértettél... félreértett fenséged. Királynak egyedül a fiatalságában is oly bölcs és erőlyes Zsigmond úrfit tudom elképzelni, akiben lelki szemeimmel máris jövőendő Német-Római Császárt látok!
Zsigmond: Német-római császár leszek! Hurrá! Merre van az a Német-Róma?
Mária: Messze innét. Előbb legyél magyar király!
Lajos: Ez a cseresznyemag? Ez a...? Ó, Erzsébet, szólj! Jaj, Erzsébetet megöltem! Szinte bánom. De szóljon Gara! Félek, agyonzúzta magát. És Károly is halott!
Efrém: Ó, Te Ronda Sátán! Hogyan élhetne, akit én megöltem?
Bogyiszló: Azért nem kellene vele így beszélnie, Efrém úr! Különbben is hagyja csak, mi is próbáltuk neki magyarázni, de hasztalan.
Mária: Azt hiszem, jobb, ha magára hagyjuk. Lám, ide vezetnek a kódexek. (ki)
Bogumil: Parancsoljon, fenséged.
Zsigmond: Köszönöm, Bogumil. Téged nem is fejeztetlek le. Mutatsz még olyan színes térképeket?
Bogumil: Hogy mutatok-e még? Hát persze! De mennyit!
Zsigmond: És tényleg együtt megyünk hadjáratra? És elfoglaljuk Tibetet? És egész Ázsiát?
Bogumil: Terveim szerint igen. De hagyjuk Károlyt pihenni. Azt hiszem, pihenni akar. Hát ne zavarjuk! (mindketten ki)
Bogyiszló: Esetleg ha szereznek egy másik kódexet...
Lajos: Takarodj ki, te bűdös lengyel! Te asztmás lepratelep! (Bogyiszló kihátrál)
Efrém: Feltámadt Lajos! Újra él!
Lajos: Miért nem tudta ezt akkor mondani?
Efrém: Tönkrement az életem! Hiába öltem. Van feltámadás? Hát akkor miért ölök én Neked? Amikor azt kérdeztem Tőled, hogy szerinted is biztos, hogy nincs-e feltámadás, miért nem mondtad, hogy de igen? Hiába válaszoltam? Mert Te sosem válaszolsz! Kommunikálni kell! Így nem lehet élni! Így csak meghalni lehet! Nem vagyok király! Latinul már biztos, hogy rex. Utánanéztam. Aldozópap se! Na az hogy is volt? Most már mindegy. Megáll az eszem! Megáll a szívem! (összecsapkodik és meghal)
Lajos: Megőrülök! Lajos vagyok! Nem emlékeztek? Meghaltam! Feltámadtam! Nem pedig Károly! Élek! Mindenki halott, csak én élek! És én is minek? Hülye Károly! Hülye Gara! Hülye Erzsébet! Hülye Bogumil! Hülye Zsigmike! Kit hagytam ki? Mindegy. Mennyi hülyéből áll ez az udvar! Jaj, érzem, mint ernyednek el zsibbadó tagjaim! Mint távolodik a világ! Lassan-lassan minden feketeségbe fordul! (besötétedik) Ez már nem a főpróba! Ez már az előadás! A sok retardáció után!

Mária: Jaj, ne mutogasd folyton a pisilődet!
 Zsigmond: Miért?
 Bogumil: Meghoztam a térképeket, ó, Sigismundus!
 Zsigmond: Köszönöm, Orbán. Vagy Kelemen?
 Gara: Én meg beütöttem a fejemet, amikor lezúdultam az ablakból.
 Bogumil: Ni, a Gara! Én meg Özséb.
 Károly: Mennyi érdekesség! Az ember nem tudja, hol áll a feje!
 Zsigmond: Mik ezek a nyilak? Nem látom jól.
 Efrém: Hoztam gyertyát!
 Erzsébet: Ó, hogy szenvedek a méregtől! És ne gondoljátok, hogy jó szenvedni!
 Bogumil: Résztétem az elhunytaknak.
 Lajos: Én is halott vagyok! Én is halott vagyok!
 Erzsébet: Akkor mondd el szépen az utolsó szavaidat! Most már van bőven vesztegetni való időnk.
 Lajos: Hát ilyen a Pokol?
 Károly: Ilyen rusztikus?
 Efrém: Á, ez a mennyország. Ettől féltem, az Ördög vigye el!
 Károly: És itt minden hamvvederre azt írják, hogy Lajos? Ilyen helyi szokás?
 Zsigmond: Fel a hadjáratra!
 Bogviszló: Le a nagylábujjamról!
 Erzsébet: Le a nagylábujjával!
 Mária: Ez az én nagylábujjam!
 Bogviszló: Ez meg itt a kezemben az én nagylábujjam! *(üvöltözés, lábdobogás, csatazaj, siratóasszonyok. A többi zaj lassan elhalik, s csak az utóbbiak maradnak. Fény)*
 Siratók: Meghalt népünk nagy károlya
 Bőgni gyűlünk mink köréje
 Kínunknak kövér karéja
 Gyomorunk ki ne kerülje.
 Meghalt népünk nagy károlya
 Eltakarja vénkor éje
 És enyészet maskarája
 Nem fekszik a macska rája.
 Bogviszló: *(be)* Jöjjenek már, asszonyságok! Van itt más munka is! Éppen az imént fejezték le Mária királynét!
 Siratók: Megyünk. *(egyikük még belenéz Lajos szájába; azután Bogviszló nyomában mind el)*

Vége

Készítette a JATEPress
6722 Szeged, Petőfi S. sgt. 30-34.